

Invs. A. 32.549

C. D. A R I C E S C U .

CANTULŪ

194735

L E B E D E Î

(P O E S I I .)

DONATUNEA
DR. DINU BRĂTIANU

BUCUREȘCI.

TIPOGRAFIA ACADEMIEI ROMĂNE (LABORATORII ROMANI)

26, Strada Academiei, 26.

1884.

194

D. Dumitru Brătianu,
ca domni de stina?

C. D. Aricescu

C'est pour la vérité que Dieu fit le génie

Lamartine.

CUPRINSULŪ :

	<i>Pag.</i>
Dedicațiune	1
Prefaça.	3
La o lebădă.	11
Musa și poetulū	12
Libertatea pressei	17
La Regele Milan	21
Ioan Câmpineanu	24
La Grecia.	26
La Garibaldi.	29
O Vulpe păcălită	32
Triumfulū democrației	34
La o cucuva	36
La statua lui Mihai bravulū	39
La armata română	42
La scamatorulū Velle.	45
A Monsieur Constantin Aricesco.	46
D. Léon Plée, respuns la poesia sa	47
D. Léon Plée, la sosirea sa în România.	49
De pe Flămânda	52
La artistulū Réményi	55
Convoitulū funebru	57

	<i>Pag.</i>
Curcubeulü	60
La Regina Elisabeta	62
Unü bobocü de crinü.	63
În memoria lui Eliad.	65
Philosofulü	69
În memoria Căpitanului Dunca	83
Ultime momente ale unui publicistü	85
Ultime momente ale unui poetü	88
La poetulü Fundescu.	91
Pictura.	94
În memoria lui Ión Bădulescu	97
Philomela și Poetulü	100
Vulpea, cocoșulü și găinele	106
Filomela și Rëndunela	108
Plăpumióra	111
Diamantulü negru.	113
Cloșca cu puî monștruoși	114
Stéoa cobitóre	116
Bróscele și Barza	118
Gușterul și Vulturulü.	120
Fontâna Blandusiei	122

DEDICAȚIUNE

DOMNULUI VASILE ALECSANDRI

DECANULU POETILORU ROMANI.

Ilustrule poete, sub patronagiulū teū
Eu iaū permissiunea de a le pune eū
Aceste flori, culese de mine din Parnasū ;
Protege-le, poete, cu-alū teū putinte glasū
 In contr'acelorū care
 Găsescū pete in sōre.

Vre una din aceste modeste floricelle
 De'ți va plăcea, acelle
Le datoresū eū ție ; căci la isvorulū teū
 M'amū adăpatū și eū ;
Iar dacă între elle
 Suntū multe floricelle

Lipsite de culóre,
Saü nemirositóre,

Tu scii că în bucheturi, pe lingă Rose belle,
Verbine și Rosette, Vanillii, Micșunelle,
Mai suntü și flori lipsite de dulcele mirosü,
Ce crescü retrase lingă isvorulü răcorosü,
Saü se desvoltü în selbe pe lingă fragi și mure,
Precum suntü Miozotis, Viorelle și Răsüre ;
Dar tóte împreună forméză unü buchetü ;
Buketulü meü e simplü, illustrule poetü ;
Căci eü nu amü talentulü alü teü nemuritorü
Să potü produce opuri ce place tuturorü.
Natura e avară în darurile sale.
Da, numai în buchetulü alü operilorü tale
Suntü flori suave, belle, de toți elle-admirate ;
Căci tu, scumpe poete, ai fostü predestinatü
Că operile tale să fie-aplaudate,
Și tu încununatü.

C. D. Aricescu.

1883, Decembre.

PREFAȚĂ

AMICULUI MEU ARICESCU

De ce-ai amuțitū, poete? De ce óre a ta liră
Nu mai scóte nici unū sunctū? Musa nu te mai inspiră?
Ai perdutū ori-ce speranță? Nu mai ai illusiuni?
Nu mai ai nici o dorință? Cupa cu deceptiuni
Deșertat-ai pin' la drojdii? Saū esci póte supăratū
Că nu esci și tu, poete, ca fórte mulți decoratū?

Intellegū a nu mai face politică militantă,
Ca să nu'ți faci inamică partida cea dominantă;
Dar nici chiar litteratură nu voesci tu să mai scrii?
Vre unū sonetū, vre o odă, fabule, allegorii?...
Așteptându'ți dar răspunsulū cu nespusă nerăbdare,
Tu din parte'mi priimesce o frățescă salutare.

1883, *Septembre*.

G. Miozotescu.

AMICULUI MEU MIOZOTESCU

Réspundû l'a ta scrisóre, iubitulû meu amicû :
Cuvintulû pentru care eû nu mai scriû nimicû,
Nu este cum cã Musa adî nu mē mai inspirã ;
Din contra, ea accordã adesea a mea lira.
Illusiuni ? Am încã, fiind-cã am dorinte ¹ ;
Și una dintre elle, sã vedû scumpe fiinte
In lume fericite, precum o gîndescû eû.
Speranța ? N'am perdut'o, cãci credû în progresû eû.
Deceptiuni ? Destule in lume-am încercat.
Mai dici încã, amice, cã pôte `s supãrat
Cã sunt și pinã astã-di *nedecorarisit* ;
(Cuvēntû care rimēsã cu paraponisitû) ;
Sã'mi dea Bene-merenti mi s'a propus și mie ² ;
Am refusat eû insã cu multã modestie :
Cãci astfel de resplatã eû nu am meritat ;

¹ «Pinã când inima conservã dorințe, inima are illusiuni»,
dice Chateaubriand.

² De D-nil Ministril N. Crețulescu și Aurelian.

S'apoi ăstū semnū *d'onóre* s'a desconsiderat ;
De ce óre? Mě iartă, nu potū să mẽ esplicū.
Nu, cauza e altă de nu mai scriū nimicū :
E cauza, amice, că greū am fost lovitū
D'unū bunū amicū de scólă, când el a devenitū
Ministru-a tot putinte ; el m'a sacrificat
Rancunei-unei persóne, ce eū am demascat
Pe când era Ministru ; d'aceea de opt ani,
Temēdu-mě, amice, de l t ,
Avēnd eū ađi nevoe de cei a tot putinte,
Închidū și ochi și gură, ea unū bărbatū cu minte ,
Și nu voiū ca să criticū a lor fapte-arbitrare,
Tăcerea e de aurū, a đis unū oare-care.
Apoi, când n'ai avere, când ai și datorii,
Și când ai mai cu sémă și șapte-opt copii,
N'ar fi o nebunie de a sacrifica
La Regele Prussiei și chiar famillia ta ?
Căt esti-tu de ferice că esti independent,
Și poți tu în Balene s'arunci cu-al teū trident.
D'aceea eū ađi Lyra în cuiū am atirnat,
Și 'necū ori-ce suspine în peptu'mi sângerat ;
Ba încă câte-odată, când sunt lingă abisū,
În flaccēri aruncū multe đin celle ce am scrisū.
Allându-mě dér între ciocanū și nicovală,
Sēn între *Datorie* ș' *Anaugh* cea fatală,
Eū pentru cea din urmă silit sunt a opta ;
Acum d'a mea tăcere tu nu te mai mira.

1883, Octombře.

C. D. Aricescu.

AMICULUI MEŪ ARICESCU

Réspundú cù la réspunsul cu care m'onoređi :
In elú este o frasă ce m'a surprins, sã cređi :
Tu đici, iubite frate, cã 'n orele fatale,
In focú arunci produsulú al Fantasiei tale ;
Dér asta e o crimã, permite'mi a 'ti-o spune :
Cãci fructu-intelligintei e o creațiune
Și nobilã și sacrã ; și care astã-đi are,
Și chiar la noi in țerrã, valóre oare care ;
Tu scii cã fiucidulú e aspru pedepsitú ;
Desnaturatú pãrinte, cum dér ai îndrãsnitú
In focú s'arunci copillul al Fantasiei tale ?
Acésta e o faptã din celle immorale ;
Unú monstru chiar sã fie copillul ce-a creat
O mamã, nici odatã ea nu l'a sugrumat.

Bolliac spunea adesea cã e unú criminalú,
Ardënd drama Mathilda într'unú momentú fatalú ;

Și că d'atunci continuu severa Conștiința
Îi imputa o faptă făcută c'uşurință.

Dér să lăsăm acestea. De nu vrei a mai face
Politică, atunci, lăsând Miniștrii 'n pace,
(Căci cum își vor așterne, așa se vor culca)
Te 'ndemnă și prin acésta a publica ceva ;
Vre o colecțiune d'allese poesii ;
Cu modu-acesta pôte tu scapi de datorii :
Căci dacă se vor vinde, atunci vr'unu editoru
Se învoesce pôte cu Domnulă autoru
Și 'i cumpără mai estin și alte operette.
Acésta nu 'ți suride, iubitule poete ?
Dér n'am bani, imi vei dice. Nu trebuie sumă mare :
Plătesce tu tiparulū în rate mici lunare ;
Dér nu neglija rima, defectū unicū al tēu :
Căci critica severă te va combate greū.
Ūrmés' al meū consiliū, ș'o să te folosesci ;
Ș'apoi, dai și tu semne că încă mai trăesci ;
Mai fă să se audă, apprópe de sfirșitū,
A Lyrei tale córde, amiculū meū iubitū,
Ca cel cântecū armonicū, și plinū de duiosie,
Al Musei cei din Lesbo, in ora'i d'agonie.

D. Miozotescu.

AMICULUI MEU MIOZOTESCU

Ideea ta, amice, o voiü realiza ;
De și cu denadinsulü s'oppune Musa mea,
Dicënd că voiü cullege, în loc de trandafiri,
Ciulinä și pälămidă, séu mari nemulțumiri ;
De astă prevestire eü förte îngrijatü,
Pe X..., omü competente, pe-loc l'am consultat ;
Citind colecțiunea de poesii, 'mă-a dis :
«Ce o să pați, poete, în frunte 'ți este scrisü ;
«Tu poți cu tóte astea de a le publica ;
«Și ce îți spune Musa tu nu prea asculta ;
«Căci e originală : vitéză ca Eroi ;
«Adesea e fricósă ca nisce iepuroi» .

Apoi și tipografulü cu care am vorbit,
Unü omü de consciința, și el m'a sfătuit
Să nu mai staü pe gânduri. Acum, cum o vrea Domnul!
Și dicü și eü ca Cesar, *să trecem Rubiconul*.

Cât pentru editorii de cari îmi vorbesci
În ultima'ți scrisóre, tu negreșit glumesci ;
Tu nu 'i cunoscî, se vede, amicul meu iubitü.
Am încercat ș'acésta ; și ei 'mi au offeritü
Pe chiar celle mai bune din operile melle,
Unü preçü fórté ridiculü ; aceste lepre relle
Vor să exploatese pe bieții scriitori,
Ce sunt, infortunații, l'*ananghi*-adese ori.

Adio ! Al têu nume mé face a spera,
Iubitulü meu confrate, cá nu mé vei uita.

C. D. Aricescu.

Pot-scriptum :

În ce privesce rima din versurile melle,
Îmi dau tótá silința să fie cât de belle ;
Dér nu potü să sacrificü rimei capriciose
Cadența, armonia, ideile frumoșe ;
Și 'ți dau eu de exemplu p'ai noștrii Trubadurî,
Ce au cântat bravura Haiducilor-Pandurî ;
Ei nu se uit' la rime, ci numai la idei,
Precum și la cadență ¹ ; voiü imita pe ei,

¹ Așa, de exemplu, într'unü cântecü al Jianuluî, se ȳice :

„ȳi-otü croi d'o malotea
Cu florile cât palmá.,

Eliade a tratat acestü subiectü în *Curierulü de ambe-sexe*,
dând dreptate Trubadurilor noștrii.

Când nu potû face altfel; în fine, scumpe frate,
Sili-mé-voiû din sufletû să am rime bogate.
Dér chiar Bolintinénu, lucéferû între stelle,
Pe *Domnû* cu *omû* rimésă în satirele selle ¹;
Sunt dér, cum veđi, amice, în bună companie;
Și ași putea esemple să'ți daû încă o mie.

¹ Veđi *Eumenidele*, unde întâlnim rime cari se bat în capete; de exemplu, *nestricat* cu *Birlad*, *piară* cu *țără*, *draciû* cu *desagiû*, etc.; și cu tóte astea poesia din *Eumenide* este unû cap' d'operă în felul seû.

LA O LEBĂDA

Frumósă lebezióră,
Ca néoa albişóră,
Din lina ta plutire opresce-te puçin ;
Şi cântă, cântă mie
Cel innū, ce 'n agonie
Tu cânti, precum se crede, dând ultimulū suspinū.

Ca tine, la finitulū al carrierei melle,
Intonū ultimulū cântecū ; şi p'arripele selle
Imaginaţia-meă
Al meū Spiritū transportă în alle ceresci sferre
Ce, după încetarea de ori-care durere,
Vor fi patria sa.

1883.

MUSA ȘI POETULŪ

M U S A

«Destul, destul, poete; e timpŭ să reposeși;
E mai unŭ demi-secolŭ de când mereŭ lucreși;
Ađi nu mai esci tu june să poți a mai lupta;
Și inamici îți face ghimpósă péna ta.

POETULŪ

Cât suntem în viață, noi trebuie a lucra:
Destul noi după mórte etern vom reposita.

M U S A

Și cui spui-tu acestea, poetŭ lăudărosŭ?
Nu 'ți veđi barba albită și spatele ghebosŭ?
Abia lucređi o oră, și esci prea obositŭ;
În somnŭ cauți să afli puteri neconținut;
Repaosulŭ e dulce la vîrsta ta, poete,
Precum este oglinda la unele cochete.

Dormi, dormi; pentru că somnul procură fericire :
In somn tu le uiți toate, dureri, nenorocire ;
In somn nu veți trädarea a celloi ipocriți,
Nici lacrämile-acelloi de sörtä prigoniti ;
Unü balsamü este somnul, e vinul ce îmbatä ;
In somn veți acea lume unde-o sä mergi odatä.

POETULÜ

A ! Musä ipocritä ! 'mi aräti compätimire !
Dér cin' më torturésä, și färä contenire ?
Nu më îndemni adesea sä fulgerü pe tiranü ?
Nu 'mi ai dictat tu Oda la Othon și Milanü ?
Nu më îndemni tu öre, s'acum la bätäriñe,
A presinta omage la rara frumusețe ?
In fine, chiar și somnul cel dulce despre diori
Mi'l tulburä tu adesea ; cu ochi fermecätöri,
Suridi mie, cocheto, și diçi : « dragä poetü,
Mäi fä vr'o elegie, vr'o odä sëü sonetü. »
Dér ädi cördele Lyrei mäi töte rupte sint ;
Abia sbirnie una, ca p'ntre frunđe-un vint.
Din causä 'ti gustat-am atite-amäräciuni,
Din causä 'ti perdut-am unü roiü d'illusiuni :
Cäci tu më plimbä și astädi prin lumea idealä,
Ce mare contrastü face cu lumea cea realä :
Pe când colo cu Brutus vorbescü și cu Socrați,
Aci întilnescü numai Loioli și Pisträti,
Nu m'ai silit tu öre pe cei putinti, pe toți,
La barra-Opiniunii a'i trage ca pe hoți ?
Nu m'ai silit a rupe cu vechii mei amici,
In cât ädi am in lume puternici neamici ?

Din cauza ta numai am fost eu arestat,
Din cauza ta numai eu sunt persecutat;
O! fără tine astăzi eram și eu bogat,
Și liberu, și ferice, și pôte omu de Statu!
Din cauza ta 'n fine eu astăzi am albit:
Așa eram eu, spune, când noi ne-am însoțit?
Din cauza ta sufferu și eu, și toti ai mei;
Dér ce îți passă tie de scumpii mititei?
Capriciile telle să se îndeplinescă,
Ș'apoi ardă și sóreci și môra strêmesescă.

M U S A

Nu eu, poete, sórta, ea crud te-a combătut;
Tu însă datoria în lume 'ți ai făcut;
Ș'apoi, ca Iisus, cine ia crucea în spinare,
Nu dórme el pe Rose, ci în spînzurátore.
Cu tóte nu se pôte, poetulú meu iubitú :
Cu crucea din Golgota tu Bard ai devenitu.
Virtutea nu rimésă cu ranguri ș'avuție;
Nu eu, ci tu ales-ai acéstă meserie.
Măriri, avere, posturi, de vréi a dobîndi,
Urma să atîrni Lyra în cui, ș'a amuți;
Dér 'ți a plăcut, poete, a dulce gloriolă;
Și în aerostatulú sub formă de gondolă,
Ai vrut să sbori cu mine în lună și în stelle,
Ai vrut să dai la Nimphe buchetú de floricele,
Ai vrut a posa 'n fine ca Caton și ca Brut;
Si astăzi, când prin mine și tu esci cunoscut,
Căci tu prin mine astăzi esci unú laureatú,
Imi faci imputări aspre; ei bine! esci ingratú.

POETULŪ

Te rogŭ, iubitŭ Musŭ, modestŭ tu sŭ fi :
Cŕci n'au meritat lauri a melle poesii ;
Din contra, pentru elle am fost greŭ criticat
De o celebritate, ce m'a consiliat
Sŭ scriŭ mai bine prosŭ, dicŕnd : nu e poetŭ
Acelŭ ce foculŭ sacru nu simte el in peptŭ ;
Ŗi 'mi dete de esemplu pe Moliere, Rousseau ¹
Citŕnd s'aceste versuri chiar de la Boileau :
«C'est envain qu'au Parnasse un tŕmeraie auteur
Pense de l'art des vers atteindre la hauteur,
Si son astre, en naissant, ne l'a formŕ poŕte».

M U S A

De sigur, acellŭ criticŭ, el nu a fost poetŭ.
Sŭ Ŗi vadŭ bucŕtarulŭ de sossŭ Ŗi coteletŭ.
Dŕr daca tu, amice, *focŭ sacru* nu avŕi,
La Vŕcŕresci in fine Ŗi la Snagovŭ mergŕi?
Dŕr fŕrŭ foculŭ sacru avŕi adŭ avuŭie,
Precum au multŭ in lume, ce nu vor ca sŭ scie
De patrie, libertate, in fine d'a lor tŕrrŭ ;
Ŗi cari trŕescŭ numai adŭ pentru plŕpumiŕrŭ ;
Prin *Blestemulŭ* in contra Muscalului barbarŭ ²
Prin *Oda la Grecia*, acellŭ criticŭ chiar
Urma sŭ te admire pentru curagiulŭ tŕŭ ;
De nu pentru talentulŭ ce Ŗi 'l contestŭ Ŗi eŭ.

¹ Jean Baptiste Rousseau.

² Veŭi Esilulŭ meŭ la Snagovŭ.

Eü n'am pretențiunea să fii un *Trandafir*,
Dér poți fi o *Răsură*¹; și astfel nu mă mir
Când tu înghimpî unü *Asinü*, ce vrea să te apuce
Cu dinții lui, ba încă și chiar să te imbuce.
In tot cađulü, amice, tu esci ađi un ingrat ;
Căci ca p'o esaltată pe mine m'ai tratat ;
Atinsă la onóre, eü plecü, te lasü, adio !

Și Musa m'abandonă ; dér iarăși despre ăiuă,
Ea veselă apare ; din cuiü ia a mea Liră,
Și 'ncepe ca să cânte ; poetul se inspiră ;
Și astfel de tiranul al meü nu potü scăpa.
Puçin, și eü de d'nsul mă voiü debarassa ;
Afară numai dacă, ferescă Dumneđeü !
Destinulü ar decide să fiü cu Musa eü
Și 'n alte sfere, unde voiü merge după mórte ;
Atuncia în credință de plins e a mea sörte.

1883.

(1) Veđi *Le langage des fleurs*.

LIBERTATEA PRESSEI

O! libertate-a pressei! tu esci pentru popore
Ce este pentru oameni acel minunată sóre,
A căruia lumină, a căruia căldură,
Viață și mișcare la tot dă în Natură.
In tine se concentră ori-care libertăți;
Esci piatra unghiulară ori cări societăți.
Tu singură poți face poporu-a progressa;
Pe tronu'i tirania tu faci a tremura;
Ați nu e pentru populi mistere sau secretu :
Tu veți ca în oglindă în ori ce cabinetu ;
Tu dai pe față 'ndată și intrige fatale,
Și ori-ce machinații séu planuri infernale;
Prin tine ați tronésă poporulū suveranu,
Prin tine se demască tribunul șarlatanū.
Esci spaima și terrórea a cellui viciosu,
Esci pavăza de aurū a cellui virtuosu ;

Denunți țerei abuzul și pe abuzătoru.
Demasci pe ipocritul ce specul'unu poporū ;
Unū populū pôte perde ori care libertate,
Și el numai cu pressa recapătă pe tôte;
D'aceea și despoții cei reactionari
Ei pressa sugrumară, ca ómeni arbitrari :
Divina cugetare, ori cât de moderată,
De fórfece *Censurei* era crud mutilată ¹
Tribuna ea și Forul sunt ađi asigurate
Prin legea ce proclamă a pressei libertate :
Și cel care profaná acestu sacru chivotu,
El perde și prestigiū, și creditul, și totu.
Licența se omórá prin chiar escessel seū :
Dispreçulū ea cullege, murind în spasmul greū.
Minciuna, calomnia, sunt nuorul ce ascunde
Al verității sóre ; dér bunul simțu pătrunde,
Și nuorul calomniei pe-loc s'a rissipit,
Ș'appare adevêrul cu mult mai strălucit.

Dér daca sunt ađi sacre și bine făcétore
Și pressa și tribuna, așa să fie óre
Și preoții acestor duoé altare sfinte ?
Vai ! mulți dintr'ênșii astăđi devisa lor desminte !
Căci ce e diaristulū ? Ce e unū deputatu ?
Tribuni sunt ei ai plebei, sunt căinele coltatū
Ce apărá el turma de Lupū amăgitorū ;
Puțini tribuni sunt astăđi la înălțimea lorū !

¹ Veđi articolulū meū *Legea sub Vodă Știrbei*, publicatū în *Reforma* D. Valentinénu, No. 10 din 1859.

Și ce e mai tristă încă, că, prin corupțiune,
Acei puținți falsific' a țării opinione;
Din *fondulă de reptile* pe diariști plătescū,
Pe mandatarî prin multe mijloce amăgescū;
Și plebea e lăsată în prada cellor rēi,
Și e exploatată de oamenii mișei;
Dér sânta Veritate triumfă pină 'n fine;
Și demascatū, Despotulū s'ascunde în ruine.

În țării ca Engliterra cu educațiune,
Cu pressa Ministerulū guvernă șese luni:
El comptū ține de pressă, ș'a ei opinione
Pe căile legale în practică o pune.

Accept'al meū omagiū, divină libertate!
Și voi, tribuni ai plebei, ce-ați suferit de tôte
Ca să 'mplintăți în țerră acestū dreptū immortalū,
De care abusésă adesea cellū mișellū,
Fiți voi la înălțimea a vōstre missiuni;
Și când voi veți ajunge la marī distincțiuni,
La cărma țării 'n fine, ce-ați fost să nu uitați;
Principiile sacre să nu le renegați;
Căci, altfel, de la cărmă când voi veți fi căduți,
Cu chiar faptele vōstre veți fi greū combātuți.

Ați Rege-al unū Populū nu e cel după tronū
(Afară numai daca el e unū sincerū Domnū,
Ca Leopold sēu Victor, ce sunt chiar o minune)
E cel care conduce a țării opinione,
Cu facla veritătii la scopul cel umanū:
A lumina poporul, spre-a deveni Sovranū.

Acést' onóre numai am ambiționat ;
Dér din nenorocire eü încã n'am aflat
O fõe 'ndependentã în modul absolut. ¹
Fenomenü rarü, ce pinã acum nu s'a vedut.

1866, Maiü.

¹ Singura fõe periodicã, ce s'appropie ađi d'acestü idealü,
este *Națiunea*. — (1883).

LA REGELE MILAN

Ați fi crezut voi óre ca Regele Milan

Sá fie unú tiranú ?

Elú, care d'al seú populú era stimatú, iubitú,
D'acellașú populú astáđi elú e disprequitú ;
Dér cum óre amorulú in urá s'a schimbat ?
Voința națiunii Milan a meprisat :
Poporulú i trimite fideli apărători,
Milan nesocotesce p'ai țerei defensori ;
El Șarta o suspendá ; și, Rege imprudinte,
Pe Christici il numesce Ministru președinte ;
Pe Christici, despotú barbarú și reacționari,
Ce 'n oastea cea tudescá servi ca mercenari ;
Pe Christici, ce 'ndreptésá canonulú in poporú ;
Iar Regele privesce cu ochiú nepásătorú.

Unú Rege e patronulú alú legii cei supreme ;
Și când primulú Ministru împinge la extreme,
Datorú e acel Rege a'l infrina îndatá ;
Și când culpa e gravá, a'lú da in judecatá.

Acesta e regimul constituțional ;
Așa îl înțelege pactul fundamental ;
Urmând altfel, unu Rege dă dreptul la popor ,
Atuncia când cuțitul pătrunde pin' la os ,
A da jos după tronu' i unu Rege-usurpator ;
Esemplu este Bomba și Othon vanitosu .

În văile Moravei ađi drama începută
Nu este terminată, e numai întreruptă :
Poporul sêrbu ađi cade sub mâna cea de feru ;
Sosi apoi și iarna cu vifore și geru ;
Răbdare ! în catene crescú perii lui Samson ;
Și daca pin' la vară va fi Milan pe tron,
Poporul, ce ađi este invinsu, îngenuchiatu,
Mânusa ridică-va ce el 'i-a aruncatu .

Milan, tu cați unu sprijinu în altu, nu'n popor ;
Vei fi dejucatu mâine d'al teu falsu protector ;
Prin el vei perde țerra, cum și tronul Serbiei ;
Prin el și noi perdurăm o cóstă a Daciei ;
Printr'ensul frații nostru, ce 'i fură devotați,
La Ungurul selbătecú sunt ađi sacrificati .
Perfid este Habsburgul, perfidă și Russia ;
Nu este óre Czarul ce-a smuls Bassarabia ?
Și când ó smulge ? 'ndată ce óstea românescă
La Plevna din pericolu scăpă óstea rusescă !
Ferește-te, Milane, d'asa sprijinitor ;
Tu rézá-mi-te numai pe bravulú teu popor ;
A dat el multe probe că scie ca să piară
Și pentru libertate, și pentru a lui țerră .

Nici Sêrbul cum nici Grecul nu se conduc ađi ei
Cu forța sêu minciuna de nisce cârmaci rei.

Iar cei doi *Sgriptori* cari sã sfișie amar,
Unise-vor ei mâine prin intermediar ;
Și aminduoii, Milane, te vor sacrifica.
Eseemple ai destule... Grăbesce a profita.

Ađi Sirbii și Bulgariți, și Greci, Români, Albani,
Sã'și dea cu toții mâna sã scape de Tirani.
Legati-vê frătesce prin lanțul uniunii,
Prin lanțulu cel de aur al federațiunii ;
Aci este salvarea a vóstr' a tuturor ;
Așa numai v'astăptã unũ falnicũ viitorũ ;
Căci, altfel, vê asigurũ, că saũ de Panslavismũ,
Sêu póte mai probabil de chiar Pangermanismũ,
Veți fi în scurtã vreme cu toții inghițiți ;
Nu perdeți dera timpulũ, și `ndatã vê uniți. ¹

1883, Noembre.

¹ Veđi *Manifestulũ emigrașilorũ Sirbĩ* în *Telegrafulũ* de la 3
și 31 Decembre 1883, și de la 1 și 3 Ianuarie 1884.

IOAN CÂMPINEANU

INAINTEA EROILOR ROMÂNIEI

Ioan Câmpineanu . marele bărbat .
La eroii țării ați s'a înfățișat .
— Ce veste aduce Ioan Câmpinean ?
Il întreba Mircea , Corvin și Ștefan .
— Visul vostru d'aur s'a realizat ,
Le răspunde vesel ilustrul bărbat .
Astăzi Muntenia și cu Moldavia ,
Sub unu singur sceptru , se dicu **România** .
Milcovul pe ele nu le mai desparte ;
Astăzi amândouă au aceeași sorte .
Unirea-e făcută , visul strămoșesc ,
Fără să se verse sânge românesc ;
De la Mihai Bravul țerra românească
Fost-a umilită de pala turcească ;
Unu Oltenu cu nume de Vladimirescu ,
Elliad , Magheru , Tell și cu Golescu ,
Și alți junii , ca dinșii țării devotați ,
De panduri , professori , de studenți urmați ,

T'erra o salvară de jugul grecescū,
Și 'n fine de jugulū acellū muscălescū.
Ei independința țerei aū preparat;
Și astăzi Românul este respectat
Chiar d'aceia cari nu'i gîndesc ei bine.
— Sub ce Domnū unirea s'a făcut în fine?
— Sub *Alecu Cuza*, care din uitare
Ridică el némulū cel cu nume mare;
D'inamicii țerei el a triumfat,
Căci pe streinī Cuza nu s'a rezimat.
In poporū residă forța suverană,
Și prin popul mâine *Dacia traiană*
Sub unū singurū sceptru va fi ea unită,
Daca atunci țerra va fi cărmuită
De unū Domnū ca Mircea, ca Ioan Corvin,
Care să nu'și plece fruntea la strein.

Urta! strigū Eroii țerei românesci.

Urta! repetésă bolțile ceresci.

Iar Stefan răspunde marelui bărbatū:

— Și tu, Cămpinene, care ai lucratū

La independința țerei, cu toți noi,

Intră în pleiada bravilor Eroī. ¹

1864.

¹ Publicată în *Buciumulū* lui Bolliac, N. 308/1864.

LA GRECIA

CU OCASIUNEA RĂSTURNĂRII LUI OTHON

(27 OCTOMBRE 1862)

In fine suferința la culme a ajuns !
Cuțitul desperării la osă chiar a pătruns ;
Și într'o ăi solemnă , tot popolulă Greciei
Se scôlă , și decretă căderea tiraniei,
Strigând : « nedemn e Othon a governa eroi ,
Pe cari i tratésă întocmai ca pe oi. »
O ! mult rabdă poporul ; dar când s'a 'nfuriat,
Nimic nu i resistă , el tot a sfărîmat.

O voi , fii Elladei ! o tu , popor de bravi !
Tu pentru a doua ôră sfărâmi jugul de sclavi.
Onóre , Elleni , voé ! Voi sunteți demni nepoți
Străbunilor eroici , acelor patrioți

Ce pentru libertate ș'al patriei amor,
Muriaū ca Leonida, jersind chiar fii lor.
E tot acelașu sânge al bravului Spartanū:
Cinci secol de sclavie sub crudul iataganū
Să stingă nu putură în voi focul sublimū,
Ce face dintr'unū populū *Arhangel-Heruwimū*.

O regi! aveți d'eseplu pe Othon al Greciei;
Vé deșteptați îndată din somnul lethargiei
In care vé reține fatala-vé orbire.
Ce! nu vedeți voi oare abisul de peire?
Amorul unū populū e forța unū tronū;
Nu furci, nu baionette, nici temniți, nici canonū.
S'a luminat soldatul, el ađi e cetățeanū;
Iar nu mașină orbă a crudului tiranū;
Și celui ce'i ordonnă să 'mpusce p'oroșanū,
Soldatul i respunde cu bravul căpitanū
Ce 'n numele oștirii respunse lui Bibescū:
«Jurat-am noi credință pe steagul românescū,
«Pe care se citesce *Onóre, România*;
«Arată'mi neamicul ce vine cu sclavia,
«Și contra lui cu toți luptăm ca nisce frați.»

Unū popul nu se pierde cu astfel de soldați.
Dér ce cere poporul? El cere libertate;
Și are drept s'o céră? El are drept la tóte:
Căci el este și forța ș'averea unū Stat;
Căci el delégă dreptul celui încoronat;
El dér să legifere, căci el e suveranulū;
Iar nu Despotii țerrei, nu Regele tiranulū,

Ce saū din perfidie, saū necapacitate,
Si t erra compromise ŝi sacra libertate.

Dér cupa suferinței... pu in, ŝi s'a umplut;
O picătură numai, ŝi *Othon a c a ut* ¹

Ac est  poesie, reprodusă de mai multe  iare grecesci,
precum *Γρη. Μελων*, etc. a fost publicat  pe lângă *Rom nul*,
Nr. 291/1862.

LA GARIBALDI

Ce sgomotu se aude? E bellica strigare
A unui martiru populu ce sfarm'a sale fearre;
Condus de nuoul Brutus, din gropa'i de durere
Se scolã adã astu populu, si strigã cu putere:
«Jos lançulu de sclavie! Jos Regele Burbon!
«Unu singur populu liberu! Unu singur liber tron!»
Si toți populi liberi respund cu toți în choru:
«Italia trãescã ș'al ei liberatoru!»

Ma cine e acella al cãrui sonorù nume
Terróre ellu inspirã Tiranilor din lume?
E bravul Garibaldi, oștenu lu democratù;
E spada Italiei, stindardulu ei sacratu.
Republicanu ca Brutus, sublimu ca Waschingon,
C'o singurã suflare dobora unu vechiu tron;
C'unu singuru gestu o oaste intraga el creeasa;
C'o singurã privire pe toți ellectrisesa;

Bătrâni, copii, sub stégu'i alérgă toți orbesce ;
'Naintea lui tot cade, ca fumū se risipesce ;
Palermo ieri, ađi Napol', Venezia pe mâine ;
Apoi patrulatarul, și Roma chiar poimăine.

Résună Universul întregū d'al sēu renume ;
Toți populii în lančuri invocă al sēu nume ;
Cu ce putere însă minuni el operésă ?
Cu singura credința a cellor ce 'l urmésă,
Și cu entuziasmulū acellui populū bravū
Ce ađi prin El sfăramă catena lui de sclavū.
E demnū de a lui sórtă poporu-italianū ;
Căci singur el prin sine învinge pe tiranū ;
Căci pentru libertate elū totul a jertfit ;
Și ca s'o dobîndésă, ellū mult a suferit !
Vêdu a salle drepturi de Habsburg violate,
Provinciile tóte de Habsburg subjugate,
Stindardele roșite cu sânge de Eroī,
Onnórea și averea în pradă de strigoī ;
Sorbi-el pîn' la drojdii veninul infamiei ;
Simți-el pîn' la ósse cuțitul Tiraniei ;
Și când a sunat ora, el sare din mormîntū,
Și furci, carcere, lančuri, tot spulberă în vîntū.

Giuseppe Garibaldi ! Eroū nemuritorū !

Tu esci pentru astū populū un Deū, un Salvatorū.
Alătura cu Brutus de ađi chiar îți înscrie
Eroicul tēu nume sovrana istorie ;
Și bustul tēu, allături cu statua-Libertății ;
Și fruntea ta, încinsă de stégu-egalității ;

Și mii de generații pe grópa ta cunune
De flori nemuritoare în secoli vor depune.

O! fie ca Românul să se `ntusiasmesse
D'eroicele'ti fapte, și să le imitese!
Și Ellu merită sórta acelu bravu poporù;
Dar ce 'i lipsesce însă? *Cavur* și un *Victorù*¹.

1860.

¹ Acéstă poesie, publicată în *Românulù* No. 262, din 1860, s'a tradus în limba italiană de filo-românul Vegezzi Ruscala; și s'a publicatù în *Gazeta di Torino* No. 310 (20 Oct.) 1860.

O VULPE PACALITA.

O jună Vulpe, considerată
De animale ca diplomată,
Căci ea posasse ca campion
Al libertății, și combătea,
Cu o bravură care uimea,
Pe însuși Leul pe al său tron,
Fu dejucată de un Vulpoi,
In modul care vom spune noi.

Vulpoiū-acesta Ministru-era,
Trecând la Curte chiar de Mentor;
Voind pe Vulpe a dejuca,
Iși făcu planul cel următor :
«Vulpea acēsta ambițiosă,
«Și ea la cărmă s'ajungă vrea ;
«Să facem dēră să fie-alēsă
«In postulū care dorescē ea».

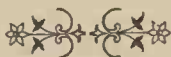
Deci, mijlocesce și se allege,
Prin influență, iar nu prin lege,
In postulă care Vulpea doria;
Iar Vulpea noastră originală,
Care guvernul il satira,
Eat'o d'odată officială,
Și pe Ministril i lăuda :
«Că la allegeri, cum și la tóte,
«Domnesce numai legalitate».
Atunci bătrênul nostru Vulpoi,
Ridênd, el đisse : E! vedeți voi?
«Asta'i tribunulú cel seriosú ?
«C'unú osú
«De rosú,
«El bandiera ađi a schimbat».

De toți amicii ea părăsită,
Vulpea fu astfel reu păcălită.

MORALĂ.

Omul d'onóre și caracterú
E tot d'auna unú omú de ferú ;
El nu își schimbă a sa credință
Și 'ndependință
Fórte ușor
Pentr'un osciorú.

1884.

TRIUMFULŪ DEMOCRATIEI

LA ALEXANDRU IOAN I.

Salutare, ȕi măréřă! Cu ce vie nerăbdare
Invoca a ta sosire acestŭ populŭ de martiri!
Şeispre-dece ani sunt mâine de când țerra în picioré
A sdrobotit într'o ȕi numai pe tirani ři p'ai lor sbiri.

În resbellulŭ din Crimeea de lua ři țerra parte,
De atunci România o mai bună avea sŭrte;
Însă din nenorocire Capii cei espatriati
Între ei se sfiřiară, profitând tot cei bogati.

Trebuia să trecă țerra ři prin astă încercare,
Trebuia să se allégă trandafirii d'entre spini,
Trebuiau aceste lupte, ca să vařă fie-care
Cine este cu poporulŭ, cine e pentru streini.

A căduť în fine Hydra; drept în inimă lovită,
Nu mai póte ca să mișce, stă lungită la pământŭ;

Și în spasmurile selle, Scorpia nelegiuită
Nici o milă nu însuflă în al ei negru mormântu.

Cei ce ađi pot să inspire ore cum compătımire,
Nu sunt ei, Despoții țerei, sunt tribunii rétáciți
Ce au vrut să galvanise acestu corpū de putrejune,
Și prin el să ție încă pe plugari tot lánțuiți.

Nici o faptă fără plată. Plingă ei Oligarhia ;
Iar Románii, ce vor fala bulevardulu Traian,
Ei se bucură toți astăzi, cu întrégă România,
Că striviti sunt toți Despoții, iar poporul suveran.

Ađi recapătă astu populū drepturile usurpate ;
El împumnă astăzi spada lui Mihai și lui Ștefan ;
El ocupă duoë tronuri, de Eroī mari illustrate,
Și pe fruntea lui streluce iar coróna lui Assan.

În concertulū Europei intră ađi, o Românie ;
Esci de secolī despărțită de illustrele'ți surori ;
Vesele și fericite, te salută cu mândrie ;
Și 'ți offeră o ghirlantă de nemuritoare flori ¹.

¹ Publicată în *Buciumulū* lui Bolliac No. 233/1864 ; tradusă în limba ellenă de D. Velisson, fu publicată în aceeași fée No. 235/1864.

LA O CUCUVAE.

Passère de nópte, ce în umbră șezi,
Și în umbră numai sbori și complotedi,
Ce tot te bocesci ?
Pe cine jelesc ?

Buhă cobitóre,
Vocea ți plingétóre
Este prevestire
De nenorocire
Pentru cei orbiti,
Iar cei instruiți
Te disprețuesc
Și te huiduesc.

Nu mă înfricosesă vocea ta pe mine ;
Cobe, tu esci cobe numai pentru tine,
Și pentru aceia ce sémână ție ;
Gemetele telle de capulă tēu fie !

Mergi de te bocesce p'alle mari ruine
Ce au fost zidite numai cu suspine ;
Geme și suspină pentru renegatulă
Care 'și retractésă principile salle ;
Geme și suspină pentru scelleratulă
Care speculésă tot pentru parale ;
Geme și suspină pentru-acel Despotă
Care vrea să trecă de bună patriotă,
Inșă scamotésă chiar patria sa :
Pentru dênșul fie lamentarea ta.

Singurulă teă merită, Buhă cobitóre,
E că faci resbelul cellor Rođétóre ;
Cât pentru acésta tu utilă esci
In societatea unde locuesci ;
Din nenorocire, Buhă cobitóre,
Rêsboesci tu încă slabe păsserelle,
Cari ne sunt noè prea folositóre ;
Inșă le resbună Șoimi și Rôndunelle ;
Tóte grâmădite te prefaeă bucăți,
Când din întâmplare đina de arăți.

Solule al morții,
Despotă ipocrită,
Intră 'n sînul nopții
De unde-ai esit.

Dacă inșă vocea'ti, Buhă cobitóre,
Mórtea ne anunță unui Despotă mare,

A unor Miniștrii perfiți, șarlatani,
Sau a celor cari se vîndu pentru bani,
Atunci te jelesce, căci te ascultu eu ;
O ! atunci îmi place mult bocetul teu,
Cum îmi place Barza ce câmpii cu flori
Curăță de Șerpîi cei otrăvitori ¹.

1863.

¹ Publicată în *Convențiunea* No. 4 din 1863.

LA STATUA LUI MIHAI BRAVULŪ

Tratatele lui Mircea ș'al lui Ștefan cel Mare,
Ce-a țării-independință de-plin asigurau,
De fiii Semi-Lunei, cu dreptul cellui tare,
Cu totul sfășiate de mult elle erau.

Erai-tu umilită, o mândră Românie!
Streinulū dicta legea, și populus sta mutū :
Căci țerra ajunsese să fie o moșie
De Turci ea arendată la cine da mai multū.

Salvatū ca prin minune din gheara tiraniei,
Destinulū te allesse, viteze Căpitanū,
Să scapi acestă țerră din jugul barbariei,
Unind-tu sub un sceptru pe fiii lui Traian.

Tus-trei frații Buzescii, Novac, Udrea cel tare,
Mihalcea bellicosulū, și Manta, mare Banū,

Farcașu, Calomfirescui, l'a patriei chemare,
Impună ei toți spada ș'alungu pe Turcomanu.

În mijlocul atator vitezi cu spada lată,
Cu ochiul lor de Vultură, cu brațul lor de feră,
Și cari comand oștea în lupte încercată,
Mihai părea Archangelu gonind rebeli din ceru.

Ca Leul ce s'asvêrlă în turma de gazelle,
Ca și torentul care sfăram' obstacol greu,
Ca fulgerul în fine, tu, fulgeru de resbelle,
Sdrobiai din prima luptă pe neamicul teă.

Silistra și Rușciucul, Sibiu, Alba-Julia,
Balcanii și Carpații, Stănesci, Călugăreni,
Trofee sunt illustre și pentru România,
Și pentru Mihai-Bravul și bravii lui oșteni.

Mihai, în cartea țerei tu epocă faci mare :
Căci tu smeriși păgănul ce țerra împila,
Căci tu patriei telle ai dat neatirinare,
Căci tu ilustrași țerra ce crucea apăra;

O pată însă este p'al gloriei telle sôre :
E actul de robie ce l'ai sancționatū,
E pactul de d'unu secolu pe classa muncitôre
Alți Domni o prefăcuse în sclavū încatenatū ¹.

¹ Veđi *Magazinul istoricū*, tom. II, pag. 235 — 237, și 379.
Veđi și *istoria bătăliilor lui Mihai*, de N. Bălcescu.

Sacrifici tu plugarul la marea lăcomie
Magnaților, ce 'n lupte concursul ei 'ți aū datū,
Uitând-tu că ellū este a casei temelie ;
Și fără temelie e templulū sdruncinatū.

Urmașii iartă fapta ce-avu urmări fatale ;
Istoria sovrană o va înregistra ;
Prin statua ta astă-qi victoriilor tale
Adducū omagiū Româniū, vrënd a le onora.

A ! fie ca junimea, de spada'ți inspirată,
Să se înflăcărese d'al patriei amorū ;
Iar cei ce sunt la cârmă, nu uite nici odată
C'a unui statū tăria residă în poporū ¹.

1874.

¹ Publicată în diarulū *Diua*, No. 153/74

LA ARMATA ROMÂNĂ

(10 MAI 1877)

I.

Ce sgomotu se aude colo, în depărtare ?
E sunetul de arme ș'a muzicii fanfare,
Ce-anunță lupta pentru naționalitate ;
E crâncen'astă luptă : sunt fii lui Osman
Luptând cu descendinții ai marelui Traian.

Sosi în fine ora ca oștile române
Din nouă să se măsoare cu hordele păgâne,
Ca 'n timpii de mărire lui Mircea și Stefan.
Strébunii ne lăsară o țerră-neatîrnată,
Frumosă și avută, ca s'o lăsăm intactă
Și noi la strănepoții din țerra lui Traian.

La arme toți Români! La arme alergați !
În fruntea lor să mērgă ai noștrii bravi soldați !

In sângele cel negru al crudului Osmanû
Spălați insult'adusă stindardului romanû.

Să vadă Europa, ce ne credea bastarđi
Și d'altă origină, că nu suntem codarđi;
Că tot Romani noi suntem, cu sânge și cu nume,
Și demni încă d'aceia ce dobîndiră 'n lume
Prin fapte glorióse unû nume gloriosû.
Creați-voi României unû viitorû frumosû.

II.

Sune trômbițele tóte;
Și canónele 'ncărcate
Verse lava destructóre
In ordiile barbare;
Turcul să se 'ncredințeze
Cum că țerra lui Traian
Demnă e să figureze
In concertu-europénû.

Treceți Dunărea îndată,
Și Vidinul dărâmați,
După cum făcêu odată
Braviî lui Mihai soldați.
Mii de umbre glorióse
A strébunilor eroi
Sus, din sfere luminóse,
Cu mîndrie cat la voi.

Năvaliți toți în bătae
Ca și Leii 'nfuriați;
Curgă sângele piraie
Al păgânilor spurcați ¹.

¹ Publicată în *Pressa*, No. de la 29 Iuliu, 1877.

LA SCAMATORULŪ VELLE

Admirŭ cu tŃta lumea, o scamatorŭ savantŭ,
Feerica ta artă, prin care tu uimesci
Pe omulŭ de sciință ca și p'al innorantŭ;
Invan însă, artiste, cu arta'ti te falești!
Căci ce ești tu pe lingă acei mari scamatori
Ce totulŭ scamotésă, trecând de salvatori?
Ce viră desbinarea în cei mai iubiți frați,
Și'i facŭ să se sfișie ca tigriti 'nverșunați?
Ce schimbă ei prin aurŭ în monstru pe martirŭ,
În sclavŭ pe omulŭ liberŭ, și pe tribunŭ în sbirŭ?

Celebrule artiste, nu scii tu vr'unŭ mijlocŭ,
Tu care tai chiar capulŭ, și 'ndată 'l pui la locŭ,
Să scapi societatea de falșii patrioți?
Fă tu astă minune; 'ți am mulțumii noi toți. ¹

¹ Publicată în *Reforma*, No. 40/1861.

A MONSIEUR C. D. ARICESCO

SOUVENIR IMPROVISÉ DE NOTRE EXCURSION AU SINAI

Cher neveu de Ronsart, favori des neuf Soeurs,
De ton beau Sinai tu nous fait les honneurs ;
Mais voila qu'au retour notre voiture casse.
Qu'eut-ce été si de loin, te suivant au Parnasse,
J'eusse avec toi tenté d'en graver les hauteurs ?
Mon impuissante Muse eût-été bientôt lasse.
C'est sans doute au départ que son char eût versé ;
Et tandis qu'emporté par ta verve inspirée,
Tu chanterais tes vers la-haut dans l'Empyrée,
J'applaudirais perdu dans quelque obscur fossé.¹

¹/₁₃ *Juillet, 1861.*

Leon Plée.

¹ Eată și traducerea acestei poezii :

‘Iubite nepotă ală lui Ronsard, și favorit al Museloră, tu ne faci onore a ne conduce în frumosul Sinai din patria ta; din nenorocire, trăsura noastră se rupe tocmai la înturnare; ce s'ar fi întâmplată ôre dacă încercam a mă urca cu tine în Parnasul tău? Negreșit, Musa mea nu te ar fi putut urma în sborul tău; iar trăsura s'ar fi rupt chiar de la plecarea noastră; și pe când tu, transportat în Empireu de Musa ta inspirată, ai fi în-tonată acolo vr'unu cântec poeticu, eu, asvârțit într'unu șanțu obscuru, așa fi aplaudat d'aci armonioșele tele versuri.,

DOMNULUI LEON PLÉE¹

RĂSPUNSŪ LA POESIA SA

Mă 'ntrebî, illustre óspe, cã de cãdém în nasũ,
Pe când urcam Parnasulũ, cãllare pe Pegasũ,
Ce-am fi pãřit noi óre? Nimic n'am fi pãřit ;
Cãci în Parnasũ se urcã poetulũ fericitũ,
Nu în trãsuri, ci p'arripî de alle Fantasiẽ ;
Pericolũ e pe drumuri de alle Romãniei...
Pe când trãsura nãstrã mergea lin pe șosea,
D'o datã face tumba colo jos în vãlcea ;
Dér, grație Provedinței, cã am scãpat cu bine!
Pe lingã suvenire plãcute, ce cu tine
Tu duci din Romãnia în Franța ta amatã,
Veî duce și 'ntãmplarea acẽsta neașteptatã.
Eu sperũ cu tóte astea sã vii încã la noi,
Sã facem iar voiajuri pe munți, tot amĩnduoi ;
Ș'atuncia le vom face cu drumulũ cel de ferũ,
Sau cu aerostatulũ primblãndu-ne prin cerũ ;

¹ Redactorũ politicũ la 1861 al țiarului *Le Siecle* din Paris.

Dér ore, o poete, chiar drumul cel feratü
Pe omü nu il espune sä fie resturnatü?
Pericolulü atunciä cu mult este mai mare,
Cäci esci espusü a pierde ce omul mai scumpü are;
Voiajü fär'accidente nu are nici unü *hazü*;
Iar astä-emojiune ce încercäm ädi
Îti va adduce-aminte de o cällătorie
Fäcutä împreună cu mare veselie.

1861, 2/11 Iulie.

DOMNULUI LÉON PLÉE

LA SOSIREA SA IN ROMÂNIA

O! tu, al libertății eroicǔ luptătorǔ,
Ș'al drepturilor noastre ardinte-apărătorǔ,
Prin mine ađi Românǔ salută cu iubire
In patria lui Mircea a ta bună sosire!

A! Franța! Franța numai, ea este destinată
A fi liberătoarea cea neinteresată
A tuturor acellor ce gemǔ sub apăsare,
Și cari punǔ speranță in Nația cea Mare.

Ei bine! spune Franței prin liberu'ti organ :
Că ai vedut tu astăđi pământulǔ lui Traian ;
Că popululǔ acesta mai patru sute ani
Fu splotat ca vita de cei mai cruđi tirani ;

Că populusă acesta, în timpi de barbarie,
El singură tinu peptulă, cu multă vitezie,
La Turci, Cazaci și Unguri, la Lehi și la Tătari;
Și încă, mai înainte, la sumă de barbari;
Și el din astă luptă cu viață a esit;
De duoi secolî el însă prea mult a sufferit;
Și sufferința face p'ună populă înțeleptă;
Dér foculă viteziei tot arde 'n al seă peptă;
Și dac'atreea ôră el nu s'a revoltătu
In contra Tiraniei ce 'l ține impilată,
Acăsta nu provine de-loc din nepăsare;
Ci număi din prudență e încă cu răbdare.

Mai spuse încă Franței d'ast populă generôsă:
Că pôte compta Franța pe braçulă lui vinôsă;
Că bellă e, avută, și bravă România;
Și ceea ce 'l lipsece, nu este vitezia,
Seă spiritulă resbellică; e sprijinul cel tare
Al Franței, ca s'o scape d'acelle ginte care
Voescă ca s'o înghiță: de crudul panslavismă,
Cum și de Teutonul cu-al seă pangermanismă;
Mai spune încă Franței că Șarta ce ne-a dată¹
L'ăi seă Despoți poporul ea l'a sacrificat,
Paralisând voința acellor patrioți;
C'a ei protecțiune dorită e de toți.

In fine, o tribune, sustine 'n viitoră
Cu-acellașă zelă ș'ardore acestă martiră poporă;

¹ Anexul II al Convențiunii de la 1858.

El e d'aceeași rassă cu Marele poporū ;
Acelleași aspirații și spiritū creatorū ;
Când ora învierii în fine va suna,
Allături cu Francesulū Româmulū va lupta ;
Dér trebue ca braçulū ce astăzi e legatū
Să fie el de França a'uncia liberat. ¹

¹ Publicată în *Româmulū* No. 212 1851 din preună cu poesia
D. Léon Plée.

DE PE FLĂMÎNDA ¹

I

Mai  ta-m  odată pe cre ta ta, Fl m n .
Tu e ci  nc  tot jună, c  însă b tr n  s nt !
De griji mai mult sdrobot , fiin a mea pl p nd 
  nelin  spre morm nt .

Ia spuuc'mă de ce  re, Natur  maest s ,
Ai fost,  i e ci,  i fi-vei, tot jună  i frum os 
 «Pocte, că nu cuget !  i scii-tu ce e  re
  Divina cugetare?
  E focul  ar d tor ,
 «Un  foc  care consum  un  suflet  sim ditor .»

A a dice Natura,  i ea dreptate are :
Nimica nu consum  pe om  ca cugetare.

¹ Colină în fa a C mpulungului, locul  meu natal .

Tu semeni, o Natură, cu flórea immortella
Ce și vara și iarna e fragedă și bellă;
Iar eū, cu-acea ruină
Ce stă p'a ta colină.

Tu peste mii de secoli tot jună o să fi;
Și multe poesii
Veī inspira acellor ce sciū ca să citescă
În cartea ta sublimă.

«Illusie-omenescă!

Natura imi răspunde: tu te înșelli amar!
Astū globū cu satelitu'i peri-vorū și ei chiar;
Precum va peri însuși cel sóre grandiosū;
Preum va peri încă și Geniul radiosū,
Ce lasă o lumină prea bine-făcétóre,
Ca globulū ce se stinge în marea depărtare;
Peri-va tot ce-esistă, și tu, precum și eū;
Și numai o fiintă trăi-va, *Dumnezeū!*
Prin Ellū se re'noesce sistemele solare;
Ellū singurū e puterea eternă, creatóre.»

II.

Ei bine! în viață dar să ne bucurăm
D'a telle binefaceri; și ađi să admirăm
Acéstă panoramă, atâta de frumósă.
Muscelle gratióse, și voi, munți grandiosi,
Primiți o salutare, ca 'n virsta amorósă,
Ca 'n anii mei frumoși.

Atunci totu pentru mine era illuziune !
Eu nu sciam durerea, nici chinul ardătoru ;
Si, legănatu de zefiri, pe frunte cu eunune,
Făcém visuri d'amorü.

Famillia, România, și flamma creatóre,
Acestea consumarã viaça mea curënd :
Așa lampa consumã cu limba'i ardëtore
Unü, fluttore sburând.

Si éta-mé d'odată in tómnã vieçeii melle,
Albitü, sleitü de forçe, la cinci deci de ani, vai!
Când alții l'astă virstã cullegü la floriette
Din al vieçeii rai.

La sim'ți de viaça viü iarăsi, o Naturã,
Ca spiritulü și corpulã să le intinerescü :
Aci aerü și apă, și munte, și verdurã,
Më reinsuffletescü.

Aci asi fi ferice cu scumpa mea soçe,
Cu-amicü mei de seolã și cu copii mei ;
Dér Sörta nu voesce; ei bine! voea'i fie:
Sã ne supunem ei.

1870, Iulie.

LA ARTISTULŪ REMENYI ¹

Din vallea cea de lacrimi, din lumea de himere,
Arcușul tēu, artiste, mē urcā 'n alle sferre
De unde se 'nspirarā Mozart și cu Bellini,
Și Mayerber, și Verdi, și Liszt și Paganini.
Cunoscī secretulū magicū ca să allini suspinalū,
Să nasci in omū speranța, s'adormi și însusi chinulū;
Tu esecuți, maestre, c'o rarā măestrie
A nōstre arii, pline de dorū și poesie.

Celebrule artiste, illustre Réményi,
Prin fermecu-armoniei putea-vei tu stīrpi
Atātea patimī, cari degradā omenirea,
Și lanțuri i preparā, s'adese ori peirea ?
Prin fermecu-armoniei, nu poți face tu dorā
Ca nația romānā și nația maghiarā,

¹ Violonistū celebru, de naționalitate maghiarā, ce a cāntat pe scena teatrului naționalū la 1867.

Uitând trecutul barbaru, și urele fatale,
Absurdele pretenții din epoci feudale,
P'altarul libertății să și dea mâna frătește,
Și contra Tiraniei să lupte vitezese ?
Unirea face forța a celui slabu și micu ;
Fatala desbinare profita la-inemicu.

De poți tu, o artiste, să faci așa minune,
Cu toți impletim ție de trandafiri cunune ;
Dér Ungurulú nici astăzi nimic n'a învățat
Din câte suferințe și ellu a încercat !
Ellu astăzi este tare ; el sceptrul ađi imparte
In duoé cu Habsburgulú, al său 'namicu de mórte ;
E timpú ea să dea probe acuma de dreptate ;
Respecte ađi ori-care naționalitate ;
Căci altfel, daca jugul maghiarú va fi mai greu,
Decât jugulú habsburgicú, atunci, pe Dumneđu !
Curénd și despotismulú maghiarú sdrobit va fi :
Románi, Croați și Cehii, trufia 'i vor smeri. ¹

¹ Publicată în *Trompeta Carpaților*, No. 490/67.

CONVOIULĂ FUNEBRU
ALLĂ UNUI PROFESSORĂ VIRTUOSĂ.

IN MEMORIA LUI DUMITRU JIANU.

primulă meă profesoră de limba română

Acellă convoiă funebru al cui să fie 6re ?
Ună mortă pe ună drică simplu de duoi cai e purtată ;
Si după el urmădă pe josă, cu întristare,
Ună preotă și ună june, femeii și ună bărbată.

Amicii sunt, și copii, ș'a mortului soție;
Bărbatulă e elevulă acelu profesoră ;
Căci profesoră fu mortulă, ce 'n timp de tiranie
Lumina verității imprăstia 'n poporă.

A fost el ună apostolă zelosă al libertății ;
Trăisise și murisese ca și ună înțeleptă ;
O! el nu tãmâiasse idolii vanității ;
Căci foculă acel sacru ardea într'al seă peptă.

Ori unde semanasse sămënța verității,
Crescuseră și fructe și flori cu scumpă profum;
Iar cei ce primiră lumina libertății
Au fost nisce fanale la rîndul lor acum.

Ei bine! astă profesoră, lipsit el de avere,
Și consumată de bolă în ultimii săi ani,
În ora'i d'agonie simți cruda durere
A omului ce mōre lăsând copii orfani.

De ar fi fost el unulă din cei cu multă stare,
Prin fraudă ea strânsă, sau vre ună șarlatană,
Ce lume-ar fi la grōpă'i! Ce luxă! Ce pompă mare,
Ca la înmormîntarea a unui Suverană!

Tu însă, scumpă profesoră, cu mari anevoințe,
Abia după trei zile ai fost înmormîntat;
La ultim'ți repaosă, condusă de cinci ființe;
Elevul tău discursulă funebru-a pronunțat.¹

Coronă de flori simple, și calde lăcrămiōre
Depusu-s'au pe grōpă'ți; iar numele'ți stimat
De multe generații în vécuri viitoare
Cu venerațiune va fi el pronunțat,

¹ Veți acellă discursă în *Binele publică* de la 26 Mai 1880;
în *Telegrafulă* de la 21 Mai; și în *România liberă* de la 23
Mai, acelașă ană.

Jiene, dormi în pace în sinu-eteruității ;
Elevii tei ș'amicii din loculū meū natalū,
Conduși mult timp de tine pe callea veritătii,
In inimi îți ridică unū templu immortalū. ¹

1880.

¹ Prin suscripțiune din partea Câmpulungenilor, i s'a ridicat o cruce și unū grilagiū la mormētulu sēū de la chimitiriulū după șosēoa Pantelimon, și s'a proiectat încă a se pune ș'o tablă de marmoră, cu numele și serviciile sēlle, în pāretele din fața scōlei primare din Câmpulungū, unde Jianu a funcționat ca professorū peste 40ce ani.

CURCUBEULU.

Simbolu de speranță și de bucurie,
Tu apari în aer după vijelie :
Și îndată nuorii se și risipescū,
Rađele solare mai viu strălucescū :
Passeri și insecte cāntă 'n cuibulū lorū,
Și se veselesce ori-ce viețuitorū.

Tu 'mprumuți acelle șapte vii culori
Dela mîndrulū sōre prin vēllulū de nuori ;
Stēgulū Romāniei ți a imprumutatū
Galbenulū, albastrulū, roșulū infocatū ;
Elle însemnēsă : că prin sânge pōte
Unū poporū s'ajungă drept la *libertate*.
De va fi *statornicū* el în scopulū seū.

Te salut eū veselū, scumpe curcubeū !
Tu, ce ești simbolulū celū de înfrățire

Intre Țeitate și 'ntre Omenire,
Ne anunți tu astăzi că vor înceta
Viforile grele ce ne sbuciuma?
Destul fu 'ncercată biata Românie!
La țermu ea ajunsă după vijelie,
Dreptu are să guste dille mai senine;
Fii tu ați emblema speranței divine;
Fă tu ca poporul nostru de martiri
S'adormă pe patulă cel cu trandafiri;
Imnul de 'nfrățire să potă 'ntona,
Și de libertate a se bucura.
Ați e timpū în fine a 'nceta deplin
Urele fatale cari ne desbin.
Unire, frăție p'al țerei altarū:
Eată ce anunță acelū cerescū darū,
Numitū Curcubeū,
Eșarpă frumósă a lui DumneȚeu.

1883.

ALTEȚEI SALE
E L I S A B E T A,
REGINA ROMÂNILOR

Faci modelu de virtuți sacre ce Te faci a fi stimată.
Taua ce Ți faci poeziu este bine meritată.
Inima Ta cea de auru e de bunătăți isvoru :
Sacră este misiunea a ori-cărui Domnitoru
Vplicatu a face bine țerei de sub sceptrulă seu ,
Bine-cuvintatu dăr fie numele-augustu al Teu !
Faci cu drept cuvânt mândria astui popul, Ți-ospui eu.
Le adoră toți Români ca p'unu angelu păzitoru ;
Vstădi fii-tu curcubeul între Rege și Poporu ¹

¹ Publicatu în *Pressa* de la 25 Aprilie 1875, s'a modificatu
în acastă colecțiune de poezii.

UNŪ BOBOCŪ DE CRINU

RUPTŪ DE VIJELIE.

IN MEMORIA A. S. PRINCIPESĂI MARIA

I.

Intr'o grădină
De flori ea plină,
Era o flóre
Incântătoare.

Acéstă flóre,
Crinŭ maestosă,
Avea vlăstare
Bobocŭ frumosŭ.

Unŭ dulce sóre
Il desvolta,
Și fie care
Il admira.

II

Dér într'o nópte unú viscolú tare
Smulge multime boboci de flori;
Atunci fu ruptá ș'acea vâlstare
De crinisorí.

Și ca Rahela neconsolatá,
Biata tulpiná mult întristatá
Plânge unicá vâlstarea sa,
Fără speranță a re'nvia;

Și cu ea plânge grădina tótá:
Passéri, albine, flori și chiar spini;
Căci florícica cea adoratá
Era podóba astei grădini.

1 Publicată în *Pressa* de la 4 Aprilie 1874.

ÎN MEMORIA

LUI

IOAN ELIADE RADULESCU

Urăscu tirania, 'mî e frică de anarhie.

I. Eliade

(*Curierul din 1848*)

Precum nóptea s'ascunde când sórele apare,
Și 'ndata 'nsufleșcesce totu ce e simțitoru :
Așa tu, Eliade, cu pana 'ți creatóre
Viața libertății ai datu astui poporü.

Elevü tu allü lui Lazăr, ș'allü lui demnú successore,
Legatulü sêu cellü sacru tu noë ne-ai lăsatü ;
Și noi, la rëndulü nostru, știmate professore,
La altii vom transmite acestü prea scumpü legatü.

Unü altü legatü, totü sacru, primit-ai, Rădulescu :
Să scapi tu România din jugulü cellü barbarü ;
Legatü transmisü de Tudorü, d'acellü Vladimirescu
Ce 'n inimă loyisise pe Hydra din Fanarü.

Prin limbă lucrai pentru iubita 'ți națiune,
Și țerra înțellesse p'allū ei reformatorū ;
Și când sosi momentulū supremū de acțiune,
Românū toți cei sinceri 'ți aū datū concursul lorū.

Apoi și după scenă, ca după o tribună,
A ta maéstră pană Junimea-ellectrisa ;
Și geniu libertății din Roma cea străbună
Programu-emanipării prin Brutus îți dicta.

Iar când ressări ziua cea sacr'a învierii,
Cea di de libertate ce nu o vom uita,
Sdrobind alle lor lanțuri, victimele durerii
In fața Tiraniei disprețulū arunca.

In timpulū de mișcare condus-ai România
Ca vechiū pilotū o barcă p'oceanul cellū polarū ;
Trei luni ținūși în lanțuri pe monstru Anarchia ;
Trei luni oștirea russă ținūși tu la hotarū.

O timp de libertate și de regenerare ,
Te salutăm noi veseli, ajunși ađi la limanū.
Tu pentru România ai fost o sérbatóre :
Căci selavul juca 'n horă cu crudulū sēu tiranū.

Dér după bucurie urmésă întristare !
Căci sórele Dreptății în nuori se affunda :
Veni invasiunea cu hordele barbare,
Și crivēțulū sēlbaticū departe v'allunga.

Ma iarna pregătesce o dulce primăvară.
Martiri libertății în tristul esilul lor
Făcură știut lumii că noi suntem vârstara
Din arborul gigantic al regelui-popor.

Așa! a Vostre scrieri Evropa luminară,
Și populi-ațintiră spre noi privirea lor;
Iar Anglia și Franța, dând mâna, liberară
Din ghiarele Rusiei acestu martir popor.

Și etă-vē în fine în patria salvată;
Și țerra vē salută ca pe liberatori:
Dér lupta reîncepe c'o furie turbată;
Ci tot Voi triumfară'ti d'ai țerrei-impilatori.

Căci voi toți ați pusă basa la templul libertății:
Din lanțu ați seosul poporul, ca Christ p'Adam din
Voi toți formați pleiada naționalității; [Iad;
Dér stéua cea polară esci tu, o Eliad.

Vedură'ti împlinită legitima dorință:
Intregu programul vostru voi l'ați realizat;
Acuma, frați, unire, armare și prudență;
Căci altfel compromitem tot ce am câștigat.

Tu n'ai murit, poete: în opuri geniale,
Și 'n inimele noastre trăesci în viitor;
Iar statua'ti mărétă va spune țerrei tale
C'ai fost al României zelos apărător.

Veni-vom cu ghirlante de dafini și verbine¹
A ta frunte ilustră a o încunună;
Atunci pôte Românii cu inime streine,²
În faț'acellei statui se vor romanisa.³

¹ Simbolul gloriei modeste.

² Cei ce se rezemă pe străini.

³ Acastă poezie s'a împărțit în foi volante în teatru cel mare, în séra de 20 Februarie 1874, cu ocazia reprezentățiunii pentru ridicarea statuei în memoria lui Eliad.

PHILOSOFULŪ

EPISTOLĂ FAMILIARĂ

DOMNULUI EUCLID LANGADA

Amicŭ de copilărie din Câmpu-lungŭ.

I

Pentru care cuvîntŭ 6re filosofŭ tu m6 numeŝi,
Și în scrisŭ cum ŝi 'n vorbire? Vrei s6 riđi? Sau s6 glu-
Negreșit c6 tu în glum6 acest epitetŭ m6-ai dat, [mesci?
Pe care eŭ te asigurŭ cum c6 nu l'am meritat.
Crede-m6, iubite frate, tu profani astŭ epitetŭ
C6nd il dai lui Aricescu, care nu e nici poetŭ;
Mai alles c6nd el continuŭ, în t6t6 viața sa,
A f6cut greșeli d'acellea pentru care-ar merita
A se numi, nu filosofŭ, ci nechipsuitŭ b6rbatŭ.
Eŭ îți voiŭ proba ac6sta, fiind-c6 m'ai provocatŭ.

II

Filosofu am fostu eu ore satirând in poezie
 Pe Marița lui Bibescu? ¹ A fost chiar o nebulie;
 Căci, cât a domnit Bibescu, eu am fost persecutat:
 Eu, care avém diplomă ca unu bacaloreatu,
 Abia la Vistierie fuiu unu simplu scriitoru;
 Ași fi putut fi de sigur cel puçin judecatoru.
 O tristă esperiință m'a încredințat, scumpul meu,
 Că toate ne mergu ca raculă când primul debutu e reu;
 Împinsu de Fatalitate p'asemenea povârnișu,
 Sosiu în abisă, ca piatra rostogolind prin pietrișu;
 M'am căit pîna în fine, însă prea târziu era!
 Al seû Destină muritorulă nu îl pôte evita.

III

Filosofu am fost eu ore când la patruzeci și opt
 Atacam pe Împêratulă al imperiului răscoptu,
 Și'l numiam chiar *Anticristulă*? Deci, am fost eu esilat
 La Snagov unu anu de dille, și vr'o trei luni internat
 La arestul din Agie. ² Eată-mé compromisă greu,
 Și 'n cartea neagră a Rusiei ca comunistă trecut eu.

¹ Veđi poezia *Triumfulă Virtuții* (în colecțiunea *Câte-va ore de Colegiu*) dedicată Dómnei Știrbei; și unde figurésă aceste două versuri, la adresa soçiei a duoa a prințului Bibescu:

„Fortuna orbă Pații a dat favórea sa,
 Cununa nemuririi e numai partea ta.”

² Veđi opera mea *Esitul meu la Snagovă*.

IV

Știrbei vine la putere; el ca ună Prințu diplomat,
 Voind să se înfrățescă cu *Zavergü*, 'i a chemat
 În mai multe *slujbe* grasse; iar mie Prințul Știrbei
 Îmi dete unū postū.... scii care? Nu ghicesci. Șiretul Bei
 Comissarū vrea să mă facă sub prefectul sēu Rosset
 (Numit Radu, nu Costache, illustrissimul poet);
 Îți inchipuesci poetulū într'unū postū cam de spion.
 Am răspuns cum se cuvine Consolului după tronū
 A numit apoi în fine p'amiculū teū Aricescu
 Capū de birou la interne prin Nicolai Crețulescu;
 Refusaiū ș'astă onoare: să servū Statulū nu amū vrutū
 Sub ună domnū de băioneta Muscalulū susținutū.

V

Dér pe tronulū României s'a urcat Cuza în fine,
 Și cu dînsul se 'ntronară libertățile divine:
 Posturi grasse, lucrative, iarăși mi s'aū offeritū.¹
 Filosofū fost-am, amice, refusând neconținutū?
 Dér de ce refusam ore? Ca să pot ca publicistū
 Să'mi conservū independența de poetū și diaristū;
 Și fiind-că arbitrarulū combătēm eū necurmat,
 Pentru *Oda la Grecia*² fuiū de Cuza arestat,
 Și vr'o șése luni aprôpe am seșut la Văcăresci.
 Meritū ore epitetulū cu care tu mă *cinstesci*?

¹ Veđi *Buciumul* lui Bolliac No. 134 pe 1863.

² Veđi opera mea *Procesulū meū* pentru Oda la Grecia.

VI

Fiind în arestă atunci am rupt-o cu-amicii mei,
 Cu amicii cei politici; căci eram convins că ei
 Nu umblă pe calea dreaptă, cu Boerii cochetând
 Ca pe Cuza să răstörne mai curënd, neașteptând
 Chestiile sociale mai äntëiu a deslega.
 Mai erau ș'alte motive... nu potü a më esplica.
 Ädi ei sunt a tot puternici; dacă nu'i nemulțumiam,
 De a lor omniputință și eu ädi më folosiam.

VII

Eată că sosescë 'n fine și lovirea cea de statü.
 Cuza Vodă, ce de mine era atunci încântatü
 Pentru actulü de ruptöre cu partidulü democrat,
 Îmi propusse prin Voinescu, prea iubitul më cumnat.
 Postulü de prefectü la Argeșü, să combat pe democrați:
 Căci în Argeșü Corifeii erau bine înarmați.
 I-am respuns atunci îndată prin cumnatul më Voines-
 «Spune, rogu-te, lui Cuza că Constandin Aricescu [cu :
 Este un omü de principii, iară nu un gheșestaru ;
 Tot ce'lü rogü, dacă se pöte, și o cer ca singur darü.
 Dacă vrea să më oblige, în allegeri să-mi dea pace:
 Să më lase să luptü singurü cu-a melle proprii mijlöce» .
 Eată singura favöre ce Cuza 'mi a accordat ;
 Iară urbea mea natală më alesse deputatü.
 Filosofü am fost eu öre, nesciünd ca să profitü
 De asemenea ocasio, cari m'ar fi 'mbogățit ?

VIII

Eată-mă, iubite frate, deputatū a două órá,¹
 Trimisū a pune sigiliū pe unū votū, ce astā țerrā
 Se pretinde că'l dedesse, fără de a discuta;
 Cel puțin fost-am filosofū d'astā datā? Veī vedea.
 În loc de a trage spusă numai pe turta mea, eū
 Din contra pe Dictatorū l'am combătut fôrte greū.
 Pentru abusū de putere, și ca mare scamatorū.
 Veđi desbatere' Adunării.² Pepelea, resbunătorū,
 Neputênd ca să mă puie, cum ar fi dorit, în furci,
 M'a esclus din Adunare prin ai sei bravi Mameluci.
 Alegătorii mei însă, ca unū fel de protestare,
 Mē trimit a două órá în faimósa Adunare.
 De atunci fostul Dictatorū mē persecută mereū.
 Ei bine! și d'astā datā filosofū óre fuiū eū,
 Să mă iaū la luptā dréptā cu un așa uriașū?
 Daca eram eū filosofū, eram ađi un bogătașū:
 Și avém și de protectorū pe Pepelea cel vestitū.

IX

Rogu-te, mai ai răbdare, că încă n'am *isprăvit*.
 La anulū șeiđeci și noē, fiind Ministru Crețescu.
 La Arhive ca Directorū el numesce p'Aricescu:
 În astū postū eram, amice, chiar în elementul meū:
 Dér ce se întâmplă însă? Peste șese luni, fuiū eū

¹ Prima órá la *Dicaniulu ad hoc*, în anul 1857; ș'a treea órá, la 1867 sub Ministerulū Ion Ghica.

² În *Monitorulū* de la Ianuariū 1865.

Depărtat de la Arhive fără motivu de Mirzescu,¹
Creatura lui Pepelea; éta iarăși Aricescu
Liberu și independinte... Pepelea 'și-a resbunatu.
Cine a fostu prin urmare în acésta vinovatü ?

X

La Șeptezeci, Grădișteanu, simpaticul omonimü,²
Omü integru, și Ministru ce'l pot numi chiar sublimü.
(Nu pentru *hatîrulü* rimei) mă chiamă ca Directorü
La Domenii, să stîrpescă cuibulü cel îngrozitorü
De abusuri învechite ; și *cartă albă* îmi dette
Ca pe hoții din Domenii eü să'i dau pe toți pe bette.
Pe atunci acestü serviciü era codru de vlășie :
Mulți împiegați făcuse strălucită avuție.
Am aruncat toți ciulinii, s'am pus în loc trandafiri:
Am desrobit apoi încă și averi din cotropiri,
Între cari și moșia vestită din Colibași,
Prin fraudă cotropită de trei șireți arendași ;
În fine, chiar pe Pepelea, arendaș atunci bogat,
L'am constrins ca să plătescă datoria către stat ;
Și l'am dat și'n judecată pentru pădurea Comană.
Ce fără drept o tăiasse, în cât făcuse poiană.
Ași fi putut dér, amice, și fără compromitare,
Să profit d'ocasiune spre a'mi face și eü stare ;
Și astăzi să fiü și liberü, și cu bani mulți la chimirü ;
Iară nu să dau din buze, suferindü ca un martirü

¹ Ministru al instrucțiunii la 1870.

² D. Constandin Grădiștenu, fost deputatü în mai multe rînduri.

Nici în astă 'mprejurare nu am fost filosofu eu;
Nu merită dér epitetul care îmi dai, scumpul meu.

XI

Desgustată d'o meserie ce neamici îmi făcea,
Și viind unū altū Ministru ce chiorîși el mă privea,
Îmi dădui demissiunea, și m'am reîntors eu iar
La Arhive între șoreci, ce rodeau unū biet dossar,
Pe când colo, la Domeni, erau niște chițorani
Ce rodou averea țerei, și 'și umplou tolba de bani.
Vre o patru ani, amice, am fost aci liniștitu;
Și documentele țerei ca ochii mei le-am pădit.
Dér ș'aci avuiū ispite; și filosofu de eram,
Din secta epicureană, negreșit mă 'mbogățem.
Publicaiū câte-va opuri relativ la istorie,
La finanțe mai cu sémă, cum și la hronologie ;
Si mă credem forțe stabil în acest postū delicatū;
Dér ore stabilitate pôte fi în acestū statū ?
Veni iarăși la putere Ministru nostru Mihai,
Dictatorul cel ilustru, omulū de la 2 Mai;
Și prin collegul seū *dulce*, cel dela instrucțiune,
În disponibilitate fără motivū el mă pune.

XII

Viū la anu o mie opt sute și cu șapte deci și cinci,
Când umbla Ursulū căllare, iar Vulpea purta opinci;
Când lupta coalițiunea cea de la Mazar-Pasa
Cu guvernulū Catargiu. care nu vrea a ceda.
Diarulū lui Boerescu cu diarulū lui Rosset
Schimbau între elle bombe; jurisconsultulū șiret

Incrimina pe *Românulū* că este la Ruși vindutū;
Că din fondulū de reptile al Czarului susținutū,
Face trebile Rusiei. *Românulū* face appelu
La *Pressa*, ca să trimită vre unū delegatū fidelū
A controla singur comptulū liberakulū diaru;
Însă *Pressa* nu respunde, și'l combate mai amar:
Deci, polemica acēsta fôrte mult mă întriga:
Dorind s'aflu adevêrulū, mă presintū din partea mea
La redacțiunea fōei ce incriminat' era;
Și cerēnd permissiunea comptulū ei a controla.
Am constatatū adevêrulū, care era favorabilū
Fōei cellei liberale; și ca unū omū onorabilū.
Fiind de redacțiunea acestei foi provocatū,
Resultatulū cercetării în *Românulū*-am publicatū.¹
Întellegi că Boerescu, la allū caruia diar
Collaboram fără plată,² s'a înfuriat amar;
Și unde trăgēm nădejde, cu alți vr'o duoi indiviđi.
Peste puțin ca să intru în ospelulū d'invalidi,
Séu chiar la Societatea Daciei impiegatū,
M'am vêdut tot de odată respins și persecutatū.
A propos. 'Mi aduc aminte unū episodū delicatū.
Prevêdēnd de la Arhive că o să fiū departatū,
M'am presintatū într'o sēră la al *Pressei* redactorū.
Lă care colaborassem mai multī ani ca scriitorū,
Rugându'l cu stăruință, ca pe unū amicū fidelū,
La *Dacia* să'mi ofere vre unū postū mai bunicelū;
Cu unū zîmbetū prea ironicū, și c'un ochiū surprindē-
Boerescu imi respunse cu unū tonū offensătorū: [torū,

¹ Veđi *Românulū* de la 18 Noembre 1875.

² Cum pōte atesta D. Vermont, ex-administratorulū *Pressei*.

«Nu e locul Dumitale la finanțe, o poete!
 «Nu ești făcut pentru țifre, fă mai bine la sonete;
 «Adressă-te în fine la cei ce te-au îndemnat
 «Ca să-mi dai o desmintire prin comptul ce-ai fabricat.»
 Și dicând aceste vorbe, c'un gestu m'a espediat.
 Daca însă Boerescu, cu drept cuvânt supăratu,
 'Mi a întors spatele-atuncia, ore adversarii sei,
 Ca semn de recunoscință, fost-au drepti cu mine ei?
 La această întrebare eu nu pot să mă esplicu;
 'Tot ce pot a'ti spune astăzi, curiosul meu amicū,
 E că liberalii, 'ndată ce la cârmă au venit,
 Din fotoliulū Archivei să mă scolū ei m'au poftit.
 Despăgubindu-mă însă cu postul de *Revisor*.
 E! daca nu curge, pică; le sunt recunoscătorū.
 În loc dar să fiu filosofū, profitând d'ocasiune,
 Spre a fi membru la Curtea unde se facū compturi bune,
 Saū cu o lăfă grăsciōră la Dacia înrolatū,
 Și să am și de protectorū pe un mare Diplomatū,
 Am pătit'o, c'acel câine din fabulă, ce ținea
 O fleică grassă în gură, ce 'n apă se resfringea;
 Și pentru umbra din apă, el perdu realitatea;
 Astfel și eu am pătit'o, vrënd să susțiu Veritatea.
 Te întreb încă odată, asta e filosofie?

XIII

Dar vei dice : «de ce ore atăta *poliloghie?*»
 Ca să'ti dai probe destule din întrégă viața mea
 Că nu merit epitetulū care imi dai Dumneata.
 Dér mai poți observa încă : «pină ieri n'ai meritat;

Însă astăzi ești filosofu, fiind-că ai încetat
D'a atinge la chelie influinta potestate. >
Din acestu punctu de vedere pôte ca să ai dreptate:
Nu este cu toate astea mai puțin adevărat
Că înțeleptu său filosofu e numai acel bărbatu
Care mator se gîndesce, cu unu justu raționament:
Nu cum face o femeie împinsă de sentiment;
Nici din inspirațiune, cum lucrésă un poet.
Și îți pot da de exemplu în acésta pe Rosset:
Fiind un poetu de spiritu, el a fost și diplomat:
A fost omu de fantasie, dér a fost și omu de stat;
Însă el e unu fenomenu, fără comparațiune;
In felul seũ e uniculũ. — Dér să viũ la cestiune.
Daca eũ ca bărbatu publicu înțeleptu nu am fost aici,
Ca omu privatu fost-am ôre filosofu, precum tu dici?

XIV

Apoi faptă înțelléptă fu însurătórea mea ?
Am o sócă virtuosă, sunt prea mulțumit de ea:
Însă a mea missiune nu era să facũ copii,
Ci scrieri folositóre, istorie, poesii;
Copii face tótã lumea, inoranți și cultivați;
Iar opere instructive, numai acei talentați.
Nu este vorba de mine, o stelluță în traian ;
Ci de unu mare lucéferu, cum era Bolintinenu.
Cum voesci dar ca poetulũ, când elũ e cãsătoritu,
Fără bani, fără protecții, și datorũ, și prigonitu,
Sã mai pôtã ca să scrie istorie, poesii,
Plin de griji și de neazuri, și cu unu cîrdũ de copii ?

Am perdut cu libertatea sacra inspirațiune !
Asta e filosofie ? Te lasă singurū a o spune.
Când m'am însurat, imi disse suridënd Domnul Rosset :
« Ai pătit'o și tu, frate ? » Spirituelul poet
Esprima o veritate ; 'i am respuns imediat,
Tot pe buze cu surisulū ; « poete, te-am imitat. »
Dér Rosset este filosofū, precum este și poetū ;
Umū omū care în vechime ar fi trecut de profetū.

Veī mai dice : « nu ai aurū, dér esci bogat în idei. »
Slăbuță *parigorie*, când în pungă nu e clei !
La ce folosesce ore talentū, cultură, renume,
Când cu elle mori de fôme ? Banul ađi e tot în lume ;
Dér n'ași fi avut nevoie de bani mulți, daca eram
Liberū ca odinióră, când cu puțin vietuiam.
Ađi inclin fruntea l'aceia cari nu mă *honipescū*,
Ca să potū să daū cultură la copii, și să 'i nutrescū.

XV

Dér m'am însurat, prea bine ! Legea comun'am urmat ;
De eram filosofū însă, precum tu m'ai botezat,
Trebuia ca de îndată să încet de a mai scrie ;
Séu scriind, pe cel mai tare să nu'l ating la chelie ;
De ce n'am urmat povața lui Esopū ș'a lui Omer,
Că óla de lutū să sparge în contactū cu cea de fer ?
Pentru că nu sunt filosofū, precum nici poet nu sînt ;
Pentru că credū în dreptate, când ea nu e pe pămînt.
Resultatul e, amice, că astăđi sufer amar.

Plătind scump multe greșele, fără a avea măcar
Un micu' dreptu' la pensiune pentru ale batrinete;
Căci nu pot să mai lupt astăzi cum luptam eu în junete.

XVI

Încă una ; și acésta mai *bócănă*, daca vrei.
Operile tipărite mă costă mii, mii de lei ;
Nu lei vechi, ci lei noi, frate; și aci m'am păcălit :
Căci n'am scosū nici cheltuéla, dér mite să tragū profit.
Dér vei đice : « a cui vina daca operile tale
Nu sunt opere de merit, nu sunt opuri geniale ? »
Unele din elle, frate, nu prea sunt de lepădat ;
Dér sunt opuri meritorii, ca ale lui Eliad,
Precum e *Protectoratul și Proscrisul*, poesii,
Cari zacū cu praf pe elle în câte-va librării ;
Cine întrebă de elle ? Nu avem nici editori,
Și nu avem mai cu sémă (este trist) nici cititori.
Litteratura e mórta. e de netăgăduit ;
Căci politica, ea nunai totul ađi a absorbit.
Ași fi măritat o fată cu banii ce-am cheltuit
Ca să tipărescū la serieri, cu cari am socotit
Că voiū respândi în terră și eu o slabă lumină.
Felicități, complimente, câte vrei; lada e plină.
Cu ce m'am alles în fine ? Cu unū simplu epitet ;
Tu imi đici că sunt filosofū, alđii mă numesc poet,
Negreșit în ironie... Ți place, nu e așa ?

XVII

« Dér affectia și stima, vei observa Dumnéta,
« Cu care te onorésă bărbații cei serioși ?

«Acestea sunt o comóră, de care mulți sunt gëloși.»
 Presupunind că acésta ar fi chiar o veritate,
 Ce profit trag eü dintr'insa ? Păine, haine și de tóte
 Nu se capătă cu stima fie a orí ce bãrbatü.
 Tristă, vai ! e astãđi sórta unui onest literatü !
 M'ası consola și cu asta daca Domniü -alegëtori
 (Acei din localitate) l'allegeri de senatori,
 S'ar gândi ei și la mine; însă alleg deputați
 Oameni fără nici unü meritü, ba chiar desconsiderați.
 Dér imi vei respunde, póte : «interese variate
 «I silescü ca sē allégã persóne recomandate.»
 Cu atât mai réu, amice, pentru ei și pentru noi.
 Morala din tóte astea, ce o puteți trage voi,
 E că meritulü, virtutea, nu sunt astãđi preçuite ;
 Iar bassetea, servilismulü, adesea sunt resplátite.

XVIII

Dér 'sã viü iar la *prochimen*. Refusü al tēü epitetü
 De 'nțeleptü sēü de filosofü; numeșce-mē tu poetü ,
 Daca vrei; dér nu sunt, crede, nici fiul lui Apollon;
 Poetü e un Hugo, Dante, un Omer sēü un Milton;
 Iarã cei ca d'alde mine suntem versificatori,
 Rimând *amorul* cu *dorul*, și *albï nuorï* cu *dalbe florï* ;
 Adicã, cu alte vorbe, scriem cai verđi pe pereti;
 Sēü, cum đice đicëtórea, tocãm mereü la bureți.
 Astfel am făcut, amice, și cu astã-epistolie,
 Scrisã 'n versuri cum se đice, adicã în poesie;
 Am făcut glume și spirit, și satirã, daca vrei;
 Vor profita de ea óre cel puçin copii mei ?

Ași dori să știu, amice, ce impresie ți-a lăsat?
Până atunci, salutare! Dér aci m'am incurcat;
Abia am găsit eu rima... O! ce tristă meserie
De a scrie vr'o trei côle în versuri sau poezie!
Nu avem ore dreptate ca să ȋicū despre poeți,
Că 'nșiră verđi și uscate, tocând mereū la bureți?

1878, August.

IN MEMORIA

CAPITANULUI DUNCA

Mort în America, în lupta pentru emanciparea sclavilor

Din cerul României s'a stins încă o stea!
Ună bravă oștenu, cu care cu dreptul se mândrea
O țerră destinată la fapte gloriose.
Dér cine e acella? E **Dunca**, ce luptase
Cu-Eroul Garibaldi sub stégul Italiei;
Setosă de glorie, pléca din simul României,
Și merge să se lupte în patria lui Franclin.
Ca Lafayette odată, pentru un scopu divinú;
Căci lupta-e elementulú oștenului romanu,
Dér pentru libertate, iar nu pentru tiranú.

Muriși, o căpitane, de țerra ța departe;
Muriși în flórea vieței, când scumpă țerra ta

D'eroica ta spadă nevoe ea avea;
Muriși, însă ca bravii, dând mörte pentru mörte;
Muriși pentru-a sclaviei cei negre dărãmare;
Muriși ca omul liberü, iar nu ca sclavü în fere.

Onöre, Căpitane, memoriei telle sacre!
O statuä tu meriși, o Dunca, sä'ți consacre
Pe câmpulü libertäții ai tei contimporani,
Ca sä te emitese și alți vitezi Romani.

Din sinu-Eternității ađi spiritu'ti curat
Se bucurä și saltä : căci te-ai sacrificat
Pentr'o idee mare. Din cerü unde ađi esci,
Te rögä pentru țerrä pe care o iubesci.
Al tEU esemplu 'nsufle Romänilor oșteni
Patriotismulü celor de la Călugărenti;
Însufle foculü sacru în fii României,
Ca liberi sä devie ca fii Italiei,

Și tu, mama lui Dunca, fii mândrä, fericită,
C'ai dat patriei telle, odatä strëlucită,
Unü fiü ca bravul Dunca, cu care ne fälimü.
El n'a murit, träesce, acest soldatü sublimü.
El de la România a bine meritat,
Și toți memoria'i scumpä am bine cuvîntat.

Trăiască tot oștenulü ce pentru neatîrnare
Și pentru libertate, ca bravul Dunca móre! ¹

¹ Publicată în *Romänulü* Nr. 325/1862.

ULTIME MOMENTE

ALE UNUI PUBLICISTU

I.

Rănită greu într'o luptă, pe care-o provocase
Duoî capi mari de partidă, ce grósnic se ura,
Ună bravă soldatū al pressei ce'n luptă să'nsemnase,
Unui iubitū confrate, murind vorbia așa :

II.

«E dulce mórtea pentru o térră subjugată
De cruđii sêi dușmani ;
Séu pentru libertate, când e încatenată
D'ai sêi perfidī tirani ;

Dér ore pentru térră séu pentru libertate
Ani mulți noi am luptat ?
Eū unul pînă astăđi așa am credut, frate ;
Am fost însă 'nșelat !

«A! crede-mă, amice, e chiar o nebunie

A te sacrifica

În lupte ce la alții proști, iar nu ție ;
Și când victima este adesea țerra ta !

«Te lupti ca să ajungă la cîrmă o partidă,
Sacrifici pentru dînsa și chiar copii tîi ;
Și când e la putere, devine ea perfidă ;
Și uită și principii și pe amicii sîi.

«Adio, camarade ! sub privegherea ta
Eu lasu copii. soție ; și dacă vei scăpa,
Consortei melle spune-i că moru cu dorul sîu ;
Să nu piardă speranța în bunul Dumneșeu.

«Copiilor vei spune : de vor a fi soldați
Cu péna sîu cu spada, să nu fie `nsurați ;
Că nu póte soldatul sê lupte vitejesce
Când scie p'a lui sócă, pe care o iubesc,

«Că suffere ea lipsa de gîtu cu mulți copii ;
La dênșii `mi era gîndul în crunte bătălii ;
Și'n ultima mea oră, rânitu de mórte eu,
Cu greu să deslipesce de corpú sufletul meu.

«Le spune să nu crédă promissiuni perfide ;
Să aibă de exemplu pe însuși tata lor ;
Să lupte pentru țerra, iar nu pentru partide ;
În fine să résbune p'al lor scumpu născătoru.

«Eü nu le lasü avere, cäci eü n'am abusat ;
Le lasü insä în lume un nume nepätatü.
Putém și eü, amice, când Sörta'mi a zîmbit,
De scumpele'i favoruri ca alții sä profit;

«Respectulü cätre mine și cruda remușcare
M'oprirä de la fapte lipsite de pudöre ;
Ș'apoi prin jafuri numai sä 'navușescu mäi toți,
Și trecü în ochii plebei d'onesti și patrioți.

«Adio, camarade ! Fii-tu pentru ai mei
Ce ași fi fost eü-însümü pentru copii tei.»

III.

Și bravul soldatü mindru peste puțin muri
Pe sinul unui frate de arme, ce'l iubi.¹

1877.

¹ Publicată în *România Liberă* No. 30/77.

ULTIME MOMENTE

ALE UNUI POETŪ

I.

Privind dup'o feréstră, din patulū de durere,
Natura cea frumósă și plină de mistere,
Incungiurat d'amicii și sóça ce iubia,
La ora morții selle poetu-așa vorbia :

II.

«Poetul este lampa ce dă lumină vie
In ultimulū momentū ;
E lebăda ce cântă in ora'i d'agonie
Pe laculū transparentū.,

«Vedeți planeta care lumina priimesce
Din globul radiosū ?
Ea peste satelitu'i la rindu'i respîndesce
Al său refletū frumosū.

«Primind schîntea sacră din ochiul Țeității,
Și omul ginial
Imprăștie lumina divin'a verității
În corpul social.

«E dulce pentru țerră și pentru veritate
A țe sacrifica!
Soliea împlinit-am, de și cu greutate;
Acum eū potū pleca.

«Nu plingeți, dragi ființe; mă ducū în alte sferre
Să potū eū admira
Mai bine, mai d'aprópe, cereștile mistere;
Aci eū voiū gusta

«Cu tine, scumpă sócă, unica'mi mîngiere,
Cu voi, amici, copii,
O viață fără lupte și fără de durere,
Eterne bucurii.

«Curînd la revedere în altă atmosferă;
Colo, în ál etherū;
D'aci, sub altă formă, vom merge 'n altă sferă,
Urcând mereū în cerū;

«Și transmigrând mulți secolî din sóre în altū sóre,
În Spațiu-universalū,
Opri-ne-vom în fine în sferra de splendóre
A Sórelui centralū;

<Aci este, de sigur, divina reședință
A celui ce creează acei Sori luminoși;
Aci trebuie să fie eterna locuință
A celor virtuoși.>

III.

Pe brațele iubite ale consortei selle,
Poetul respira;
Iar fața'i, inundată de calde lacrimelle,
Ea veselă era.

1876 *Mai.*

LA

POETULŪ FUNDESCU

Părăsiși tu ađi, amice, capitala Bucuresci ;
Ai scāpat d'astŭ Pandemoniŭ, d'ale lui intrigi drācesci.
Liber astā-đi ca și șoimul, tu te plimbī pe Penteleŭ,
Iar eŭ gemŭ la închisóre, căci prisonierŭ sunt eŭ !
Tu audī vântul cum muge p'entre arborul pletosŭ,
Eŭ audŭ o Cucuvae care geme tinguiosŭ ;
Tu audī pe o collinā fluerașulŭ de păstorŭ ;
Eŭ audŭ în tot minutul lançulŭ infiorătorŭ ;
Tu veđi Vulturīi cum planā peste munți și peste nuori,
Eŭ vedŭ Barza și Cocorul purtând Șerpī otrāvitori.

O! cât esci tu de ferice colo sus, la Penteleŭ !
Și cât e la închisóre întristatŭ sufletulŭ meŭ !
Simțŭ o flacără în peptu'mī, și ca cēra mē topescŭ,
Când la Caraiman, Păpușa și la Penteleŭ gîndescŭ.

E unū anū de când pe munte amînduoi căllătoriam,
Și din chioșchiul lui Persescu Penteleul admiram.
Tii-tu minte? Hotărissem ca la anul viitorū
Amînduoi să venim iarăși l'acel loc încântătorū ;
Ađi la Penteleū tu esci,
Iar eū sunt la Văcăresci !

Chiar și Luna cea frumósă ce admir din colivie
Tristă este pentru mine, plină de melancolie :
Ce este bella Natură pentru unū prisonierū ?
Este sórele în cétă, fără stelle e uuū cerū.
Cel pučîn îmi vėdū copii și pe scumpă mama lor ;
Însă scurta lor vedere reaprinde al meū dorū.
Torturese dar Tiraniū lutulū meū cel peritorū,
Liberū este al meū sufletū, și el sfidă lančul lor ;
El pe arripe de flaccėri sbóră ađi din Văcăresci,
Și salută ca și tine muntele ce lőcuesci ;
El salută ca și tine acelu torrentū spumegosū,
Care curge pe sub stîncă cu pavillion frumosū ;
El salută vāi și delluri așternute tot cu flori,
După care privém munții ce 'și ascund fruntea în nuori ;
Ei salută pe Persescu ¹, ce la toți dă ca unū frate
Fără vr'o despăgubire dulcea ospitalitate.

Te gîndesci-tu câte-odată la amiculū teū iubitū,
Ce trăesce ca și crinulū ce de sóre e lipsitū ?

¹ Încetatū din viačă de cățli-va ani, și regretat de toți cei
ce l'aū cunoscut.

Dulce este libertatea ! Pentru dînsa voiü să morü.
Blestemat cel ce răpește libertatea la poporü.
Fulgeră-tu Tirania, fulger'o din Penteleü ;
Póte vocea'ti va pătrunde în castellü la Dumneđeü.

Din Văcăresci, 25 Iunie 1863.

PICTURA

DOMNULUI MIHAIL POPP

ARTISTŪ ROMÂNŪ DIN BRAȘOVŪ ¹

I

Trei rațe sunt divine, ce luce cu splendóre
Pe fruntea unor ómeni, ca rațele din sóre :
E **musica, pictura și 'n fine poesia.**
La unii dá Fortuna coróne ș'avuția ;
Natura în schimb însá la alții dá talente,
Frumsețe, spiritŭ, grații, idei și sentimente.

Frumósá-e poesia : ea póte sá exprime
Ideile înalte și faptele sublime ;

¹ Acéstá poesie m-á inspirat'o tabloulŭ Domnului Popp, care represintă pe poetul Mureșanu deșteptând pe Románul din Transilvania cu sublima lui poesie « Deșteptá-te, Románe. »

Deştept' entuziasmul în inimi amorţite,
Ş'adesea sfarmă lanţul popórelor strivite

Şi musica-e frumoasă : allină ea durerea,
Addórme sufferinţa, deşteptă 'n om plăcerea;
Ea sufletul transportă în regiuni ceresci,
În fine e limbagiul al inimei-omenesci.

Adese-ori penelul e mai superioru :
El singur reproduce fidel unu chipu d'amorú,
O bellá panoramă, o cruntă bătăllie ;
Pe arripele selle, frumoşa Fantasie
Artistului creeasă figuri ingenioşe,
Caricaturi de spiritú, imagine frumoşe.

Invidiesú adesea, artiste fortunatú,
Penelulú teú artisticú atunci, când, inspiratú,
Admirú după vr'unú munte vederi încântátóre,
O nópte luminóasă, saú chipuri rápitóre.
În schimbú, eú pe penelu'ti să daú aşi fi dispus
Şi Lyra mea modestá şi tot ce a produs.

II

Idei de felu-acesta prin Minte'mi scinteiasă
Când eú privescú tabloulú al teú, ce 'nfăţisésă
Pe bardulú transcarpaticú, p'Andrei de Mureşanú,
A cărui Lyrá d'aurú pe fiulú lui Traianú
Din somnu'i il deşteptá, din somnul de sclavie,
În care'l affundasse infama tiranie.

Prin astu tabloù, artiste, maestrul teù penellù
Âdi reînsufflețesece acel opù immortal,
Sublima poesie a Marelui poetù,
A căreia accente vibrésă 'n ori ce peptù;
Âdi Musica, Pictura și geniù Poesiei
'Și aù dat mâna tus-trelle p'altarul României,
Strigând cu Mureșanu : «Deștéptă-te, Romane,
«Și sfarm'a doua óră catenele tirane,
«In cât să te admire și crudul teù dușmanù.»
Trăi-vei tu în secolî, illustre Mureșan !

Și tu, scumpe artiste, mulți ani tu să trăești !
Barbaților illuștrii cu inimi românesci,
Cu fapte patriote, saù cu talente rari,
Penelu'ti eternise figurele lor mari. ¹

1883 Aug. Brașov.

¹ Acestù artistù, însufflețitù d'un sentimentù patrioticù, 'și a propus a forma, după fotografi, o galerie de portreturi ale tuturor illuștrațiunilor române, litterare și politice, din Dacia Traiană.

În atelierulù acestui artistù figurésă, între alte tablouri interesante și demne d'a fi vedute, ș'o schiță a jurământului lui *Horia, Cloșca și Crișul*, cei trei martiri români de peste Carpați, de la 1784. O coppie dup'acea schiță o posedă autoriulù acestor poesi.

ÎN MEMORIA
LUI
IOAN BADULESCU,

Mort la etate de 30 de ani în spitalul de alienați de la Măreuca.

Muriși în flórea vieței, o june-infortunată !
Muriși, nu lingă sînulú al mamei, sângerat
De cruda'ti sufferința, de mórtea ta obscură ;
Muriși acolo unde muri ș'unú poetú mare !
Și tu, iubite Iancu, dotatú fuși de Natură
Cu darulú poesiei, cu Musa creatóre ;
Dér îți lipsea cultura ; căci scumpă mama ta
Lipsită de mijlóce și văduvă era ;
Erai cu tóte astea, erai și tu poetú :¹
Căci foculu acel sacru ardea într'al teú peptú ;

¹ Veđi nota la finele acestei poesii.

Iubiat cu infocare pământul teŭ natalŭ.
Aveai în astă lume și tu unŭ idealŭ :
A figura 'n pleida poeților români,
Și a lupta în contra a crușilor păgâni.

O ! daca Bașiunea nu te-ar fi părăsitŭ,
În cerulŭ poesiei și tu ai fi lucit ;
Ș'ai fi luptatŭ allături cu-acei viteji oșteni
Ce-au imitat pe brașii dela Căllugăreni ;
Dér Sórta ne'împăcată 'ți-a refusatŭ ea ție
Acéstă mângiere, acea dorință vie.
'Nainte de ce firulŭ vieșei a'ți curma,
Ea agera ta Minte, vai ! o paralisa !
Muriși în flórea vieșei, plinŭ de decepțiuni,
Perdënd mai ântêiu sumă de dulci illusiuni !
.

Ađi zaci în chimitirulŭ acellui tristŭ spitalŭ
În care suferința e morbulŭ celŭ mintalŭ ;
Și nimeni nu depune pe grópa'ți solitară
O lacrêmă ferbinte, o lacrêmă amară,
Decât a ta măicuță, ce e neconsolată
De perderea a unui fiŭ scumpŭ, unŭ fiŭ unicŭ ;
La trista ei durere, durere înfocată.
Ađi se associađa și scumpulŭ teŭ amicŭ.

Eŭ viŭ astăđi, amice, pe grópa'ti a depune
Buchetŭ de miozotis, de trandafiri cunune;
Memoria ta astăđi, scăpată din uitare.
Trăi-va și ea viața acea nemuritoare :

Și tu ești o steluță din cerul țării telle,
De și ai arsă buchetulă cu scumpe floricele :
Dér singura Răsură din flacări ce-a scapat
Probéză ea talentulă al tēu necontestat. ¹

1883 August.

¹ Acestă nenorocitū june, ce a fostū mai mulți ani telegrafistū în Capitală, într'un moment de esaltațiune, a aruncatū în foc tôte posesiile selle, cele mai multe satire, pe care avusessem plăcerea a le corige, spre a fi publicate. Reproducem la valle singura poesie ce a scăpat, improvisată pentru fiulū meū Dumitru, la etate de trei ani. Originalul se pôte vedea la mine.

C. D. A.

LA MITU ¹

Pe unū înaltū scaunū stă Mitu la masă,
Și încet pe talerū furculița lasă ;
Stă în capulū mesei ling'unū Căpitanū,
Ciupind cu plăcere dintr'unū grasū curcanū ;

Apoi de odată dēnsulū se opresce ;
La paharu 'n mână, la gură 'l proptesce.
Și în fundu'î suflă, cu încetul bēnd ;
Dér golindu'l, face mare chefū, riđēnd.

După mas' adesea cere să'î dea apă ;
Nu mult dup'aceea, cere iarășî papă ;
Daca, spre esemplu, a mâncat la șapte,
Dup'un cartū de oră bea cafea cu lapte.

Mitu este dară fôrte mîncăciosū ;
Inșă îi priiesce, căci e sănătosū.

3 Martie 1875.

I. Bădulescu.

(1) Dim inutivulū lui Dumitru.

FILOMELA ȘI POETULŪ.

La umbră de arboru unu poetu visa,
Iar o filomela p' o cracă cânta.

POETULŪ

Dragă filomela, dă-mi tu împrumut
Aripe și voce pentru unu minut:
Vocea ta cea dulce, să înduioșesc
Pe aceia cari mă totu prigonesc:
Aripele tele, ca să potă sbura
Intr'unu vîrfu de munte, spre a întrema
 Corpulū meu slăbitū
 De multe vegheri,
 Ș'unu sufletū sdrobotū
 D'amare dureri.

FILOMELA

Nu este putința,
O amiculū meu,

Scumpa ta dorință
Să împlinesc eu ;
Te rog însă fă-mă confidenta ta :
Póte-a ta durere o voiú alina.

POETULŪ

Dumneșeu îmi dete mai mulți pușori,
Și parte dintr'ensii sunt încă micșori ;
Nu am cu ce'i cresce, p'acești mititei.
Pin'or face aripă să sbóre și ei ;
De aceea sórta'ți îți pismuesc eu :
Să fiú pássárică n'a vrut Dumneșeu !
Hrana ta o asli fără muncă mare ;
Și p'o cracă verde, prin a ta cântare,
Tu desmierđi o sócă ; și unde îți placi
Cuibul teú il făci.

FILOMELA

Tu cunosci, poete, a mea istorie,
De Ovid descrisă cu melancolie :
Fiea unui rege din Athena eu,
Am fost, vai ! răpită de crudul Tereú,
Care fără milă limba 'mi a tăiat,
După ce infamul m'a desonorat.
Sórta mă preface în Priveghetorú,
Intr'o Rîndunellă pe scumpa'mi surorú ;
Iar Tereú barbarulú, sorá-mi bárbatú,
In Pupáză fusse metamorfosatú.

Din timpü aceia atât de barbari,
Incercat-am multe transformări, și mari;
Imi adduc a-minte ca d'unü visü plăcutü
Multe esistențe ce am petrecut:
Fuiü întâiü Laïssa. în urmă Regină.
Sapho cea celebră, și apoi Corină;
Si acum în urmă poetü eram eu
Chiar în România. scumpü légănul tēu;
Din calea virtüții eu m'am depărtat.
Si fuiü spre pedépsă metamorfosatü
Intr'o păsșerică; acum mă silescü
Să recapăt iarăși chipul omenescü;
Si atunci, sub forma primă de poetü.
Imi voiü da silința să deviü perfetü;
Ađi, sub astă formă, eu mă pocăescü;
Inșă 'n totü minutulü cu frica trăescü:
Sunt mereü pindită de mulți vinători;
Am și eu ca tine vr'o doui puișori,
Espusi prea adesea la pericoli mari;
Căci avem o sumă d'inamici barbari:
Un Ciuredü selbatecü, ș'un șerpe spurcatü.
Facü ca să-mi palpite peptul necurmat;
Si în fine omulü, pentru-a mea cântare,
Curse imi întinde fără îndurare.

POETULÜ

Și cu tôte astea, dacă s'ar putea,
Asi schimba îndată sörta ta cu-a mea!

FILOMELA

Devisa ta este *speranță, credință* ;
Crede dăr și speră în acea ființă
Care dă viața la totul ce vești ;
Si apoi, amice, te rog să mă crești,
Pe globul acesta, cu lacrimi dospit,
Nu esci numai singur tu nedreptătit ;
Uita-te 'mprejuru'ti, și vești, dragul meu,
Mulți ce decât tine sufferă mai grei.

POETULŪ

Pôte ai dreptate ; dăr sunt indignatū
Când vedū eū în lume pe cellū viciosū
 Avutū, onoratū ;
 Si p'allū virtuosū
Sufferind întomai ca unū condamnatū.

FILOMELA

Si aci, poete, tu esci înșelatū,
Daca crești ferice pe omul bogatū ;
Fericitū e omul ce e mulțumitū
Cu ceea ce are, și e înfrățitū
 Cu-a lui conștiință.
In totul e lupta pentru esistență ;
In lume domină cel *finū* seū cel *tare* ;
Pescele micū este înghițitū d'al mare ;
Dăr pēnă în fine omul viciosū
Prin chiar ale selle fapte-e pedepsitū ;
 Iar cellū virtuosū
D'a lui consciință este rēsplătitū.

Minciuna, poete, este trecătoare ;
Numai Veritatea e nemuritoare.

Te consolă dară când scii cum că sint
Pe acest pământu
Mii și milioane de nenorociți;
Și dintr'ensii, numai câți-va fericiți.

Noroculă dă banii, o poetulă meū ;
Talentele însă le dă Dumne-deū ;
Tóți tiranii lumii că fumū vor peri,
De posteritate meprisati vor fi ;
De și adi, poete; esci tu prigonitu,
Însă după mórte vei fi preçuitu.

POETULŪ

Nu e cam târziu ?

FILOMELA

Ai cuvântu, o sciū ;
Se bucură însă de triumfulu tēu
Patria, copillulū și semenulū seū.
Și în fine astăzi, mari cugetători
Sunt chiar în viața cununați cu flori.
Când compari, amice, timpulū cel barbar,
Când era talentulū, vai ! arsū de viū chiar,
Cu timpulū de astăzi, când poți critica
Fără controlū totul, spune, nu e așa,
Că astăzi talentulū, de și tot săracū,
Este mai ferice decât unū Bismark ?

POETULŪ

Cuvintele telle sunt consolătore ;
Dér a mea durere e sfișitóre
Când eũ mē gîndescũ
Că suffere tare acei ce iubescũ.

FILOMELA

Cine e de vină ? Esci chiar Dumnéta...
Passérica piere după limba sa !
De eraĩ o Cióră, de eraĩ Ciurezi,
O Pupáză 'n fine, atunci, să mē cređi,
N'ai fi fost în lume tu persecutat ;
Nu te 'ntrista însă, poet svînturat :
Cella ce 'ngrijesce de passéri și miei,
Nu póte să uite pe alleșii sēi.

Fruntea ta înclină la Destinulũ tēu,
Și din ochi nu perde sacru Curcubeu ;
Căci fără speranță ce e omulũ óre ?
Este păsserica fără aripióre,
Nópte fără stelle, dille fără sori,
Munți fără piraе, câmpĩ fără de flori.

1876 Mai.

VULPEA, COÇOȘULU ȘI GÂINELE

O vulpe vedu passeri în curtea-unui sâtenu ;
Și p'entre gardu le disse, în mod forțe viclenu :
« V'aduc o veste bună ! Deunădi s'a ținut
« Consiliu d'animale ; și 'n fine s'a făcut
« O pace generală ; deci, câini, și vulpi, și oi,
« De astădi înainte ca frați să trăim noi ;
« Ești d'ér fără grija spre a fraternisa,
« Și astă pace sântă cu toții a serba. »

Cocoșul, simțind cursa, pe passeri îndemna
A nu se 'nrede 'n vulpe :— « năravul cel din fire,
« Adaogă cocoșul, nu are lecuire.
« Nu ! pace nu esista, nici pôte esista :
« Căci lupul tot lupu este, și vulpea tot șiréta »

Dér o găină bérca (cu cода ea tăéta),
Credulă saū complice, cocoșul combātu ;
Unu țapū cu influința pe vulpe susținu ;
Și ca să dea esemplu, din curte el esi,

Urmat de vre o dece găini ce amăgi;
Atunci vulpea viclenă înhață câte-va,
Și fuge, fuge iute în crîng cu prada sa.

Cocoșulū dă alarma; ogari, dulăi, copoi,
Se iaū în góna vulpei prin crîngū și prin zăvoi;
Era însă târđiū!
Căci vulpea, pe căt știū,
In tiena ospăta
In vizuina sa.

MORALA

..... O simplii muritori,
Inveci veți fi voi prada celor amăgitori?

24 Aprilie 1883.

FILOMELA ȘI RÔNDUNELA.

DOMNULUI DIMITRIE PAVLID.

Professorul meu de mathematică din Colegiul Sântului Sava.

Lingă o feréstră, scumpa rôndunelă
Veselă cânta ;
Intr'o colivie, biata Filomelă
Greu se lamenta.

RÔNDUNELA

Sora mea iubită, de ce suferi ore ?
Confiasă mie a ta întristare :
Pôte-oiu alina
Sufferința ta.

FILOMELA

Nu poți tu nimica contra unui rău
Ce d'unu anu apprôpe mă muncesce greu :

Am pierdut unu lucru mai scumpu decit tote,
Decit chiar viata : dulcea libertate !
Cand gindescu e'odata eu putem sa sboru,
Ca putem bea apa din rece izvoru,
Ca putem ca tine in arboru pletos
Sa cantu eu amorulu cel misterios,
Si cand me vedu astadi intr'o inchisore,
Lipsita de arbori, d'aeru, de isvore,
Crede-me, imi vine capul sa sdrobescu
De aceste grille, ca sa me sfirlesc.

RÖNDUNELA

Scumpa suriora, cata a rabda ;
Cat'a te supune la Ursita ta.

FILOMELA

Ori-ce consolare este indesert :
Fara libertate tot e unu desertu !
Cat esci de ferice tu ce poti sa sbori,
Fara sa porti grija d'ai tei pușori,
Cari sboru ca tine ! Ași da jumătate
Din a mea viața, sa gust, de se pote,
Dulcea libertate, cel pușin o nopte.
Pentru mine astadi sunt sfirșite tote !
Tu, intr'ale telle lungi escursiuni
Prin atatea locuri pline de minuni,
Gindesce la mine, care te iubescu ;
Eu in colivie o sa me sfirlesc !

Și când tu la anul te vei înturna
La cuibu-unde fusse familia ta,
Nu vei mai afla
Pe amica ta!¹

25 Iulie, 1876

¹ În această allegorie, poetul face allusiune la viața liberă și fericită ce o ducea răposatul Pavlid la Pisa, unde se stabilise. Poetul credea la 1876 că iubitul său profesor, întors în țară, îl va găsi mort. Destinul a decis altfel; căci Pavlid muri în România la Iunie 1883; iar poetul, de și în suferință, trăește încă, ca pasărea în colivie.

Răposatul Pavlid, bunul meu profesor, ca răspuns la această poezie, mi-a trimis de la Pisa o colecțiune de poezii făcute de dînsul, în limba ellenă, scriind pe caiet:

*SUVENIRE IUBITULUI AMICŪ C. ARICESCU.

Dimitrie Pavlid.*

Vom publica aceste poezii în ziarul "Ios", redactat de D. P. A. Z. Sardelis.

PLAPUMIÓRA

Trăescú numai pentru tine,
Dragá plápumióra mea ;
Și imi merge fórte bine,
Dicá lumea ce va vrea.

Vine lumea să 'mi dea mie
Pâine când imi va lipsi ?
Nici nu vrea ca să mă scie,
Și mă lasă a muri.

Aurulü e ađi dreptatea,
Patria și libertatea ;
Cine 'mi dă din pungă tot,
Acela e patriotü.

Ca s'ajungí l'a ta dorință,
Cată să fii prea plecatü,
Fără cugetü și voință,
Și să lingi unde-ai scuipatü.

Să te 'nclini la cel mai tare,
Fie de ori-ce culóre;
Ađi liberalu democratú,
Și măine aristocratú.

Decăt dafini de martirú,
Bani mai bine la chimirú;
Cine ia crucea 'n spinare,
De sigur de fóme móre;

Iar cu bani îți faci palate,
Veđi Parisul și London,
Ai trăsuri, lachei, de tóte.
Și trăesci ca un Baron.

Trăescú numai pentru tine,
Dragă plăpumióra mea;
Și imi merge fórté bine,
Đică lumea ce va vrea.¹

1859.

¹ Publicată în *Reforma* No. 6/59

DIAMANTULŪ NEGRU

Unŭ diamantŭ de Indiŭ ca sŏre lumina,
Și toți îl admira,
În cât elŭ într'o ȃi
Pe fruntea unŭ Rege celebru strĕluci;
Dar ȃtă că diamantulŭ se schimbă în cărbune;
Atuncea cu mirare savanții-au constatat
Că piatra nestimată era chiar unŭ tăciune,
Puțin cristalisatŭ;
Avea o poleială, cu care-unŭ șarlatanŭ
Voisse s'amăgescă p'unŭ egoistŭ tiranŭ.

Acestŭ diamantŭ negru aȃi zace în gunoi;
Aci 'lŭ lăsăm și noi;
Aci i este loculŭ, în alle murdării,
In care se complace insecta cu ochi mi.

1875

CLOȘCA CU PUI MONSTRUȘI

O găină grassă
Din celle de rassă,
Care nu clocisse în viața sa,
A avut dorința a cloci și ea ;
Uoë ea găsi
Și 'ncepe-a cloci ;
Credea că clocesce uoë de găină,
Inșă erau uoë de rassă streină :
Uoë de Erete și de Cucuvae,
Și uoë de Vulturū, de Cucū și de Gae.

Puii din ghióce aū eșit în fine ,
Găina adună pe toți lingă sine ;
Cu câtă tandrețā ea puii creștea,
Și mult se mândrea
D'o progeniturā cu care 'ntr'o ȃi
Ea se va fāli !

Dar s'a amăgit,

Și s'a păcălit :

Căci, după ce pui ce ea a crescut
Arripe, și coday, și ciocu au făcut,
Toți se repeziră ca să jumulească
P'a lor născătore, și s'o nimicéscă ;

Dar nici cloșca mea

Nu se lăsă ea ;

Pe gónă ea pusse pui cei ingrați,
Jumuliți de pene, și chiar sângerati.

MORALA

Morala acestei fabule arată :

Că ingrătuda e singura plată

A celui ce 'n viața bine-a săvirșit.

Mulți oameni în lume ca cloșc' au pățit.

1873

STEAOA COBITORE.

Vedut-ați nópte' adesea din cerú cum se repede
Lungí liníu de luminá, ce 'n aerú s'au stinsú chiar ?
«E stéoa cobitóre, semnú rěu l'acel ce-o vede ;
«Cáci mórtea i vestesce,» íti díce unú plugar.

El crede că ea este și unú Balaurú, care
In basme saú poveste se díce *Sburătorú*,
Intrând pe furiș nóptea pe coșú la fata mare,
Sub chipú de flăcăiandru, înflăcărátú d'amoru.

O! nu! tu pentru mine esci rađa lucitóre
Din ochiulú unú geniú, ce lumea-a părăsit ;
Saú sufletulú sub forma a unor angeli care
In somnú ei visitésá pe cei ce au iubit.

De esci tu o privire din ochiulú mamei melle,
De esci o rađa dulce din sufletu'í d'amorú,
O stea, tu te cobórá adese orí din stelle,
S'allini á mea durere, s'allini tristul meú dorú.

Te vedu, iubita umbra, luciferu al vieei,
In unda ce suspina, in campulu cel cu flori.
In cantulu passerelui, in visul dimineei,
In zefirulu ce-adie, in fine in ai sori

Ce noptea luminesa ca lampe 'n departare;
Privesce-me adesea cu ochiulu teu d'amoru;
Si voi, Genii illustrii, ce locuiti in Sore,
Console-a vostre rade pe bietulu muritoru. ¹

¹ Acesta poezie, cu totul modificata aqi, a aparut pentru prima ora in *Curierulu romanu* dela 1846, redactatu de Eliade Radulescu.

BRÓSCELE ȘI BARZA.

Nisce brósce într'o baltă fericite viețuia,
Când d'odată începură a se întresfășia;
Ca să puie dar unū capătū la a lor esterminare,
Bróscele cele bătrêne au ținut consiliū mare :
Și cu multă umilință pe al lumii protectorū
Îl rugară să termine tristă desbinarea lor ;
Joie atunci le trimite o vlăstare de finicū
Să le fie lor și Rege, si părinte, și amicū.

Bróscele pe lingă Rege cu respectū se adunară ;
Și plângendu-se de multe, îndreptare reclamară ;
Însă astă Maestate este surdă, este mută ;
Ea nu vede, nu aude ; plângerea lor nu ascultă.
Bróscele încuragēte ridū de dînsa fie-care,
O amenință, insultă, chiar o calcă în piciorē ;
Însfîșit rógă pe Joie, și jertfe i presinta,
Să le dea lor un alt Rege respect a le inspira.

Joie supărată le dete o Barză mare, flămândă,
Care pe marginea apei s'a și pus pe-loc la pîndă;
Și pe Bróscele ingrate pe tóte le-a înghițitū,
Incăt în puține zile mai tot lacu-a curățitū;
Celle rămase 'n viață, aū rugat pe Jupiterū
Să le scape d'asa Rege, cu ciocul mare de ferū.

«O nēm rēu și blestematū,
Dise Joie supărat,
Eraī fórte fericitū
Cu Finiculū înverzitū;
De ce l'ai nesocotitū?
Ba chiar l'ai batjocoritū?
Sufferá, și nu căreni;
Căci mai rēu vei pătimi.»

MORALA

Nemulțumirea
Vai! a produs
La muți peirea,
Ce'i a repus.

GUȘTERULU ȘI VULTURULU.

Unu gușteru pe o stâncă invidios fixa
P'unu Vulturu mărețu, care in aer susu plana ;
Și neputând sé facă vr'unu reu astui Vulturu,
Din gura lui scotea
O spumă, ce albea
Totu loculă imprejură.

P'acea stâncă Vulturulă din nuori se lasă jos,
Și gușterulă de frică s'ascunde sficios ;
Dar din ascundătore pe Vulturu insulta,
Și ballele'i spurcate într'insul arunca.

Vulturulă, ce ațintă în față mindrul Sóre,
Era surdă la insulta a unui tirritorū ;
Dispreçulă ce'i arată Vulturulă domnitorū
Mai mult el întărită reptila mușcătoře ;
Ea esse din tufișu,
S'appropie furiș,
Și mușcă pe Vulturulă hoșesce de piciorū.
Al paserilor Rege, simțind el pișcătura,

Cu furie s'asvirlă și prinde stîrpitura
De șerpe ; și o strînge în ciocul său de feru ;
Cu gușterul în ghiare, el sboră pin'la ceru ;
 D'aci, jos îl trîntesce ;
 Și fierea 'n el plesnesce.

MORALĂ

Ca gușterul pate cel orgoliosu,
 Reu și 'nvidiosu,
Care se atinge de sacra onóre
 A unui omu, care
E de totă lumea iubită și stimatū,
 Și consideratū.

1880.

FONTANA BLANDUSIEI.

D. V. ALEXANDRI.

Fiu iubit^u al lui Apollon, și al S^ortei favorit^u,
Al cărui geni^u în lume ca un s^ore-a strălucit^u,
A cărui Musă sublimă România-a ilustrat,
Și cu drept-cuvint^u în fine ai și fost încununat
De latina gintă-illustră,—prin fontana Blandusiei,
Ghirlantă nemuritoare din Parnassulu României,
Ai atins astă-^di, poete, culmea chiar a gloriei telle;
Ai probat încă odată că esci s^ore între stelle.

E^u, ce în metemsihosă din convingere-am cre^dut,
Cre^du că geni^u lui Ora^ti^u în suffletu'^{ți} a trecut;
Ilustrii geni^u poetici, Corneille, Schiller, Voltaire,
De triumful^u t^{eu} de astă^di ei se bucură în cer^u.

Classică este lucrarea ce Musa'^{ți} a inspirat;
Și probă, entusiasmul^u general^u ce-a provocat;

Dar sublima 'ți poezie, care ne transportă 'n nuori.
Trebuia interpretată de artisti superiori ;
Căci ea perde jumătate din frumsețele'i divine
Cu artistul mediocru ; căci poezia în fine
Are regulele sale cum trebuie declamată ;
Nici încet și nici prea iute, nici cu voce afectată.
De ce Millo de exemplu este de toți admirat ?
Căci natura imită, căci nu este afectat.
Cu artistu ce nu 'ntellege misiunea lui cea mare,
Cea mai clasică piessă compromisă este tare ;
Cu așa artisti, Poetul nu se espune în lume ;
Dar frumoasă'ți poezie, și ilustrul al têu nume,
Și simbatica'ți ființa, toate astea indulgente
Aū făcut p'al nostru public, generos și 'nteliginte ;
El aplaudă frenetic, nu p'artistu, ci poezia ;
Și cunună meritată îți offeră România.

Fiu al Muselor ca tine, unu satelitu lângă sóre,
Viorica lângă rosă, sticletu lângă veghetóre,
Te salut cu toți Românii, cu iubire de poetu ;
Iar ca Românū, eū sunt mîndru de un Geniu perfetu
Ce produsse România. Salve, Orațiu romănu!
Tu, amicū al libertății, orthodocsū, iar nu págănu.

Și voi, fi ai lui Apollon, ce vè credeți novatori,
Disprețuind o grădină cu nemuritoare flori,
Imitați pe leaderul care drumul v'a deschis ;
Transportați-ne cu lira c'Alexandri'n Paradisū.

31 Martie 1884.

ERRATA

<i>Pag.</i>	<i>rtnd.</i>	<i>În loc de :</i>	<i>Otsece :</i>
5	10	de cei	de cel
5	12	a lor	a lui
5	19	cu-al teũ	-al teũ
24	4	Corvin	Mihal
50	13	spusa	spune
61	12	Adĩ e	Este
99	nota	Dimi nutivul	Diminutivul.
